

RJGE

ISSN : 2730-4132(Online)

วารสารการบริหารการศึกษา มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด

MBU Roi Et Journal of Global Education Review

ปีที่ 2 ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม 2565)

Vol.2 No.3 (September - December 2022)

MBU 101

มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด

MBU REC

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus

วารสารการบริหารการศึกษา มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด
MBU Roi Et Journal of Global Education Review

ISSN : 2730-4132 (Online)

ปีที่ 2 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2565)

Vol. 2 No. 3 (September – December 2022)

เจ้าของวารสาร

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานวิชาการและผลงานวิจัยด้านศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ และรวมถึงสหวิทยาการเชิงประยุกต์ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
2. เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างนักวิชาการของสถาบันการศึกษากับนักวิชาการของสถาบันและหน่วยงานอื่นๆ ให้มีความหลากหลายของบทความ เป็นการพัฒนาคุณภาพทางความคิดสู่สากล
3. เพื่อส่งเสริมนวัตกรรมและนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

ที่ปรึกษา

พระพรหมวชิรโสภณ

พระราชพัชรญาณมุนี

พระเทพวชิรวิมล, ดร.

พระเทพวัชรเมธี, ผศ.ดร.

พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.

ปฐมาจารย์ผู้ก่อตั้ง มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ที่ปรึกษาอุปถัมภ์ มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ที่ปรึกษารองอธิการบดี มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด

อธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รองอธิการบดี วิทยาเขตร้อยเอ็ด

บรรณาธิการ

ดร.วิมลพร สุวรรณแสนทวี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ดร.บรรจง ลาวะลี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

กองบรรณาธิการ

พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, ผศ.ดร.

ศาสตราจารย์ ดร.ธีระ รุญเจริญ

รองศาสตราจารย์ ดร.ประจิดร มหาทิง

รองศาสตราจารย์ ดร.สำเร็จ ยุธชัย

รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลาด จันทสมบัติ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร พลหาญ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตราภรณ์ วงศ์คำจันทร์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ฝ่ายจัดทำ

ดร.บรรจง ลาวะลี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ดร.สงวน หล้าโพนทัน

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

กำหนดเผยแพร่

ปีละ 3 ฉบับ

ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน

ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม

ฉบับที่ 3 กันยายน - ธันวาคม

สถานที่ติดต่อ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ถนนเลียงเมือง ตำบลดงลาน อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด 45000

โทร 0-4351-8364 และ 0-4351-6076 โทรสาร 0-4351-4618

E-mail: JournalMBU101@gmail.com

<http://ojs.mbu.ac.th/index.php/RJGE>

บทความทั่วไป บทความวิชาการ บทความวิจัย ที่ปรากฏในวารสารนี้ เป็นความรับผิดชอบของผู้เรียบเรียง กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย การนำบทความในวารสารนี้ไปเผยแพร่ สามารถดาวน์โหลดได้ที่ <http://ojs.mbu.ac.th/index.php/RJGE>

บทความที่ส่งมาขอรับการตีพิมพ์ในวารสารการบริหารการศึกษา มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด จะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสารกำหนด บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 2 ท่าน เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

บทบรรณาธิการ

วารสารการบริหารการศึกษา มจร. วิทยาเขตร้อยเอ็ด ปีที่ 2 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2565) จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานวิชาการและผลงานวิจัย ด้านศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์และรวมถึงสหวิทยาการเชิงประยุกต์ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างนักวิชาการของสถาบันการศึกษากับนักวิชาการของสถาบันและหน่วยงานอื่นๆ ให้มีความหลากหลายของบทความ เป็นการพัฒนาคุณภาพทางความคิดสู่สากล และเพื่อส่งเสริมนวัตกรรมและนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป วารสารมีการเตรียมการเข้าสู่การพิจารณาประเมินคุณภาพวารสาร (TCI) ซึ่งกองบรรณาธิการได้ดำเนินการตามกรอบมาตรฐานที่กำหนดในระบบฐานข้อมูล เช่น การควบคุมคุณภาพบทความจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด รวมถึงมีการปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง รวมถึงพัฒนาให้มีการส่งบทความแบบออนไลน์หรือระบบ Online journal System (OJS)

วารสารการบริหารการศึกษา มจร. วิทยาเขตร้อยเอ็ด ปีที่ 2 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2565) ประกอบด้วยบทความวิจัย จำนวน 6 บทความ ได้แก่ 1)การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุค NEW NORMAL ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 3 เมืองศรีภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 2)ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอุบัติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ 3)การศึกษามรรคนะประจำสายงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาสหวิทยาเขต เมืองเกษตรกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด 4)การพัฒนาคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 5)รูปแบบการจัดการความรู้ของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 6)กลยุทธ์การบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

กองบรรณาธิการ ได้ดำเนินการตามกระบวนการตามแนวทางการเผยแพร่บทความและในโอกาสการจัดทำระบบวารสารการบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด จะเป็นระบบที่ทันสมัยและต่อเนื่องเป็นไปตามเกณฑ์และมาตรฐานสากล ทั้งนี้ ขอกราบขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer review) ที่มีส่วนในการควบคุมคุณภาพของวารสารให้ตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดหวังว่าในอนาคตวารสารจะเป็นที่ยอมรับในระดับมาตรฐานสากลต่อไป

ดร.วิมลพร สุวรรณแสนทวี
บรรณาธิการ

สารบัญ

หน้า

บทความวิจัย

การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุค NEW NORMAL ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 3 เมืองศรีภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

(MANAGEMENT OF THE STUDENT CARING AND SUPPORT SYSTEM IN THE NEW NORMAL AGE OF SCHOOL ADMINISTRATORS OF BASIC EDUCATION DEVELOPMENT NETWORK CENTER 3, MUEANG SRIPHUM UNDER THE ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2)

ปรียาภัทร ศรีไกร และธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี..... 1

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอุบัติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

(ACADEMIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN EMERGING INFECTION DISEASE ERA UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE SURIN)

อนงค์ ปาสาณะตั้ง และวิมลพร สุวรรณแสนทวี..... 13

การศึกษาสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาสหวิทยาเขต เมืองเกษปทุม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

(A STUDY OF TEACHERS' FUNCTIONAL COMPETENCY IN MUEANGKET PATHUM CONSORTIUM UNDER ROI ET SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE)

ศิวนัฐ บุญมาก และพรทิพา จุลสุคนธ์..... 24

การพัฒนาคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

(DEVELOPMENT HANDBOOK OF THE STUDENT CARING AND SUPPORT SYSTEM OF MUEANG KET GROUP UNDER THE ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2)

ถนัด ประดับเพชร และสุเทพ เมยไธสง..... 38

รูปแบบการจัดการความรู้ของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากอนแก่น เขต 1

(KNOWLEDGE MANAGEMENT MODEL OF PERSONNEL IN BASIC EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER KHONKAEN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1)

เมือง สุวรรณแสนทวี และทิวริรัช รุ่งแก้ว..... 50

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

บทความวิจัย

กลยุทธ์การบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

(STRATEGY FOR THE MANAGEMENT OF SCOUT ACTIVITIES IN THE SCHOOLS UNDER
THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF BURIRAM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE
AREA 4)

สายฟ้า ทาสีสุข และรพีพรรณ ปรีชา..... 59

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน หลักเกณฑ์และรูปแบบการเขียนบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร 72

จรรยาบรรณการตีพิมพ์บทความในวารสารการบริหารการศึกษา มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด 79

**การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุค NEW NORMAL ของผู้บริหาร
สถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 3 เมืองศรีภูมิ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2***

**MANAGEMENT OF THE STUDENT CARING AND SUPPORT SYSTEM IN THE
NEW NORMAL AGE OF SCHOOL ADMINISTRATORS OF BASIC EDUCATION
DEVELOPMENT NETWORK CENTER 3, MUEANG SRIPHUM UNDER THE
ROI ET PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2**

ปรียาภัทร ศรีไกร¹ และธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี²

Preeyapat Srikrai¹ and Theeraphat Thinsandee²

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2}
Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus^{1,2}

Email : preeyapat2013@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุค NEW NORMAL ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุค NEW NORMAL ของผู้บริหารสถานศึกษา 3) เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของครูผู้สอนต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุค NEW NORMAL ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 3 เมืองศรีภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูผู้สอน จำนวน 140 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ความถี่ร้อยละค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการทดสอบสมมติฐานงานวิจัยด้วยค่า t-test และ F-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุค NEW NORMAL ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 3 เมืองศรีภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการคัดกรอง ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งเสริมและพัฒนาและด้านการส่งต่อ ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุค NEW NORMAL ของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งต่อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและด้านการคัดกรองไม่แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะ

* Received: September 6, 2022; Revised: October 25, 2022; Accepted: October 28, 2022

เกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคNEW NORMAL ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 3 เมืองศรีภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 (1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน (2) ด้านการคัดกรอง ผู้บริหารควรสนับสนุนและจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรในการคัดกรอง (3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ผู้บริหารควรจัดทำโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง (4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ผู้บริหารควรดูแลความปลอดภัยและมีมาตรการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในโรงเรียนให้มากขึ้น (5) ด้านการส่งต่อ ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม และประเมินผล เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

คำสำคัญ : การบริหาร; ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน; NEW NORMAL; ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

The objective of the research was 1) to study management of the student caring and support system in New Normal Age of school administrators 2) to compare the teachers' opinions about the said role, and 3) to survey the recommendations related to management of the student caring and support system in New Normal Age of school administrators of Basic Education Development Network Center 3, Mueang Sripnum under the Roi Et Primary Educational Service Area Office 2. The samples were teachers, totally 140 in number. The research instrument used for data collection was a five scale. The statistics used in the data analysis were percentage, mean, standard deviation, and independent t-test and F-test (One-way ANOVA)

The research results were as follows: 1) management of the student caring and support system in New Normal Age of school administrators of Basic Education Development Network Center 3, Mueang Sripnum under the Roi Et Primary Educational Service Area Office 2, in overall was found to stand at the 'MUCH' level. Taking into account the individual aspects, it was found that the item that featured the highest average was in the aspect of screening, getting to know each student individually, prevention and problem solving, promotion and development, and transfer., respectively. 2) The comparison of the opinions of teachers of the so-said schools, classified by gender, educational level, and work experience was found to show no statistically significant difference, but in an individual aspect, among promotion and development, prevention and problem solving, and transfer was found to show statistically significant difference at the .05 level. but getting to know each student individually and screening were no statistically significant difference. 3) The

recommendations as suggested by the responses were the following: (1) The aspect of getting to know each student individually administrators should encourage personnel to use a variety of tools to observe student behavior. 2) The aspect of screening administrators should support and provide training to educate personnel in screening. (3) The aspect of promotion and development administrators should rigorously and continually implement student home visit programs. (4) The aspect of prevention and problem solving administrators should take care of safety and have more measures to prevent the spread of coronavirus disease 2019 in schools. (5) The aspect of transfer administrators should allow parents to participate in supervision, monitoring and evaluation in order to improve and develop the student support system.

Keywords : Management; Student Caring and Support System; New Normal Age; School Administrators

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนคนไทยทุกคน ที่ทางรัฐบาลต้องจัดให้เพื่อพัฒนาประชาชนในทุกช่วงวัย ซึ่งเป็นหัวใจที่สำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะคุณลักษณะ และทักษะในการประกอบอาชีพ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาสังคมและประเทศอย่างมั่นคง ให้มีเจริญก้าวหน้าเท่าเทียมกับนานาประเทศในเวทีระดับโลกบนกระแสของการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็วของสังคมโลก การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2)พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้มีการกำหนดความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การดูแลนักเรียนและการจัดการศึกษาที่ทันสมัยรวมถึงการเสริมสร้างทักษะทางด้านการใช้งานเทคโนโลยีที่เหมาะสมนั้น ถือเป็นสิ่งจำเป็นต่อการเตรียมตัวสู่โลกยุคดิจิทัลและการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นับตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2562 เป็นต้นมาส่งผลต่อวิถีชีวิตคนไทย ทำให้เกิดรูปแบบการดำเนินชีวิตที่แตกต่างจากอดีตตามวิถีความปกติใหม่ (NEW NORMAL) ส่งผลกระทบกับระบบการศึกษาทำให้สถานศึกษาต้องปรับตัวเปลี่ยนวิธีคิดใหม่ให้สอดคล้องกับความปกติใหม่ที่เกิดขึ้น การจัดการศึกษาในยุคนี้จะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ในทุกสถานศึกษา เพื่อให้การเรียนการสอนมีคุณค่ามากยิ่งขึ้นและเกิดการโต้ตอบมากยิ่งขึ้น ด้วยการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้(ธัญญ์นภัส วรรตน์เกษม, 2564) นอกจากการพัฒนาการเรียนผ่านกระบวนการทางการศึกษาแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติ ทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยี ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาครอบครัว ก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด ซึ่งล้วนแต่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคน จนนำไปสู่การเกิดปัญหาและสภาวะวิกฤติทางสังคม ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน ให้มีความสมบูรณ์พร้อม ทั้งด้านร่างกายสติปัญญา ความรู้

ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนให้มีทักษะในการดำรงชีวิต สถานศึกษาในฐานะหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบต่อ การสร้างเสริมคุณภาพชีวิตผู้เรียน และแก้วิกฤติทางสังคม จึงควรนำระบบดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ (อรรวรรณ ล่องลือฤทธิ์, 2563)

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีแบบแผนขั้นตอนที่เป็นระบบ โดยครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็นบุคคลหลักในการดำเนินการ และการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา อันได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษา มีเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่สามารถตรวจสอบได้ กระบวนการและขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน ดังนี้ 1)การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2)การคัดกรอง 3)การส่งเสริมและพัฒนา 4)การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5)การส่งต่อ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559)

จากข้อมูลของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ซึ่งเป็นนักเรียนทุนเสมอภาค (กลุ่มรอยต่อ : ระดับชั้นอนุบาล 3 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3) ที่ได้รับเงินเยียวยาในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยที่นักเรียนได้รับเงินไปแล้ว แต่ไม่พบข้อมูลการเรียนต่อ (ข้อมูลภาคเรียนที่ 1/2564 ณ วันที่ 14 พฤษภาคม 2564) จำนวน 14,553 คนและข้อมูลจากระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล (DMC) ซึ่งเป็นข้อมูลที่ตรวจสอบจาก จำนวนนักเรียนในปีการศึกษา 2564 ได้ดำเนินการตรวจสอบความซ้ำซ้อนข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล มีนักเรียนที่ต้องค้นหาและติดตาม จำนวนมาก รัฐบาลจึงมีนโยบาย “ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” โดยให้ความสำคัญกับประชาชนทุกกลุ่มให้ได้รับสิทธิและโอกาสอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน กระทรวงศึกษาธิการได้เล็งเห็นความสำคัญในการดำเนินการตามบทบาทและภารกิจการจัดการศึกษาตามเจตนารมณ์ของรัฐบาล โดยเฉพาะในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ส่งผลกระทบต่อทำให้เด็กหลุดออกจากระบบการศึกษาจำนวนมากจึงจัดทำโครงการส่งเสริมโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา “พาน้องกลับมาเรียน” เพื่อสร้างโอกาสให้กับเด็กที่หลุดออกจากระบบการศึกษา ทั้งเด็กปกติและเด็กพิการ ให้ได้รับการศึกษาที่ดี มีคุณภาพ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีพันธกิจในการสร้างโอกาสและความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำให้กับผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ดังนั้นเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและสอดคล้องตามพันธกิจ จึงมุ่งมั่นในการขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวให้ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนป้องกันเด็กออกจากระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยส่งเสริมการใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ได้จัดทำแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการกำหนดยุทธศาสตร์ด้านการขยายโอกาส การเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ เกี่ยวกับการพัฒนาความเข้มแข็งระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระบบส่งเสริมความประพฤตินักเรียน ระบบคุ้มครองนักเรียนและการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2, 2560) ซึ่งโรงเรียนในสังกัด มีการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนในสังกัดทุกคน ให้ได้รับการช่วยเหลือ คุ้มครองอย่างรอบด้าน ด้วยกระบวนการ

ดำเนินการที่ถูกต้องเหมาะสมและทันต่อสถานการณ์ เพื่อให้ได้รับการพัฒนาในทุกมิติและปลอดภัยในยุค NEW NORMAL

จากข้อมูลที่ได้กล่าวมา ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนปฏิบัติหน้าที่โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 3 เมืองศรีภูมิ จึงได้มีความสนใจที่จะศึกษา การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในยุค NEW NORMAL ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 3 เมืองศรีภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีคุณภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุค NEW NORMAL ของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 3 เมืองศรีภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุค NEW NORMAL ของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 3 เมืองศรีภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

2.3 เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของครูผู้สอนต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุค NEW NORMAL ของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่3 เมืองศรีภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 3 เมืองศรีภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ได้สารสนเทศเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุค NEW NORMAL ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 3 เมืองศรีภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน

3.2 โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 3 เมืองศรีภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ได้แนวทางในการส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในยุค NEW NORMAL ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 3 เมืองศรีภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นครูผู้สอน ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 3 เมืองศรีภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด

เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 140 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นครูผู้สอนต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุค NEW NORMAL ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 3 เมืองศรีภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ซึ่งแบบสอบถามเป็นลักษณะตรวจสอบรายการ (Check List) แบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) และคำถามปลายเปิด (Open-ended) แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุค NEW NORMAL ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 3 เมืองศรีภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรอง 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา 5) ด้านการส่งต่อซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ของลิเคิร์ท (Likert) (บุณชมศรีสะอาด, 2545) ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของครูผู้สอนต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุค NEW NORMAL ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 3 เมืองศรีภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open ended) หากคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องในการใช้ภาษาและด้านอื่นๆ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 - 1.00 โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านและทดลองใช้ (Try-out) กับครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient Method) (ไพศาล วรคำ, 2564) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับที่ 0.98 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปสร้างแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ (Google form) การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ (Google form) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานงานวิจัยด้วยค่า t-test และ F-test

5. ผลการวิจัย

5.1 การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุค NEW NORMAL ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 3 เมืองศรีภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกี่ยวกับความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุค NEW NORMAL ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 3 เมืองศรีภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำแนกโดยภาพรวม

การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุค NEW NORMAL ของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็น			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.36	0.65	มาก	2
2. ด้านการคัดกรอง	4.42	0.53	มาก	1
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนา	4.06	0.89	มาก	4
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.30	0.85	มาก	3
5. ด้านการส่งต่อ	3.99	0.93	มาก	5
รวมเฉลี่ย	4.23	0.77	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุค NEW NORMAL ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 3 เมืองศรีภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23, S.D. = 0.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการคัดกรอง ($\bar{X} = 4.42, S.D. = 0.53$) รองลงมา คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.36, S.D. = 0.65$) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 4.30, S.D. = 0.85$) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ($\bar{X} = 4.06, S.D. = 0.89$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านส่งต่อ ($\bar{X} = 3.99, S.D. = 0.93$) ตามลำดับเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

5.1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยรวมและทุกข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ สถานศึกษามีการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคลในยุค NEW NORMAL ผ่านโปรแกรมจัดเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล (Data Management Center: DMC) หรือแอปพลิเคชันต่างๆ (Google Meet, Line, Facebook, Zoom) รองลงมา คือ สถานศึกษาจัดให้มีกระบวนการ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลในยุค NEW NORMAL จากการศึกษาระเบียบสะสม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาจัดให้มีกระบวนการ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลจากแบบสังเกตพฤติกรรมเฉพาะด้าน ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Google form)

5.1.2 ด้านการคัดกรอง โดยรวมและทุกข้ออยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ สถานศึกษามีกระบวนการคัดกรองนักเรียนด้านความเสมอภาคทางการศึกษา คัดกรองนักเรียนยากจนโดยบันทึกข้อมูลผ่านเว็บแอปพลิเคชันในคอมพิวเตอร์ด้วยระบบปัจจัยพื้นฐานนักเรียนยากจน (กสศ.) รองลงมา สถานศึกษามีการคัดกรองนักเรียนในยุค NEW NORMAL ด้วยระบบออนไลน์ โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย (Google form, Google Meet, Line, Facebook, Zoom) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการรวบรวมผลการคัดกรองนักเรียนมาวิเคราะห์ ปรับปรุงข้อมูลให้พร้อมต่อการใช้งาน

5.1.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนา โดยรวมและทุกข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ สถานศึกษาจัดให้มีการติดต่อประสานสัมพันธ์ระหว่างครูที่ปรึกษากับผู้ปกครองหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องผ่านเครือข่ายผู้ปกครอง ช่องทางออนไลน์ รองลงมา สถานศึกษามี

การจัดกิจกรรมที่สนับสนุนให้นักเรียนทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ส่วนข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาจัดให้มีการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนออนไลน์

5.1.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ สถานศึกษามีการติดตาม ช่วยเหลือนักเรียนผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และมีการรายงานสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ผ่านระบบ E-COVID 19Report ด้วยระบบออนไลน์จาก สพฐ. รองลงมาสถานศึกษามีช่องทางในติดต่อ ประสานงานเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่หลายหลากเข้าถึงง่าย เพื่อช่วยเหลือและติดตามนักเรียนในยุค NEW NORMAL ส่วนข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการให้คำปรึกษาแบบออนไลน์ เพื่อช่วยเหลือด้านจิตใจแก่นักเรียนในยุค NEW NORMAL

5.1.5 ด้านการส่งต่อ โดยรวมและทุกข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ สถานศึกษามีการประชุมปรึกษาผ่านระบบออนไลน์เกี่ยวกับปัญหาของนักเรียนเป็นรายกรณีเพื่อส่งต่อไปรับบริการช่วยเหลือให้ผู้เชี่ยวชาญได้แก้ไข เยียวยาอย่างเหมาะสม รองลงมาสถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาให้ผู้เกี่ยวข้องภายในโรงเรียน ครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา นักจิตวิทยาโรงเรียน ผ่านช่องทางออนไลน์เพื่อรับบริการช่วยเหลืออย่างเหมาะสม ส่วนข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้เท่าทันสถานการณ์

5.2 ผลการทดสอบสมมติฐานในการวิจัยการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคNEW NORMAL ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 3 เมืองศรีภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ที่มีเพศระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน สรุปได้ดังนี้

5.2.1 การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคNEW NORMAL ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 3 เมืองศรีภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำแนกตามเพศโดยรวมและรายด้าน ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งต่อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและด้านการคัดกรองไม่แตกต่างกัน

5.2.2 การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคNEW NORMAL ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 3 เมืองศรีภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมและรายด้าน ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งต่อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและด้านการคัดกรองไม่แตกต่างกัน

5.2.3 การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคNEW NORMAL ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 3 เมืองศรีภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งต่อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและด้านการคัดกรองไม่แตกต่างกัน

5.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคNEW NORMAL ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 3 เมืองศรีภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่ามีข้อเสนอแนะดังนี้

5.3.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการติดตามนักเรียน มีการใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน ตามบริบทของแต่ละสถานศึกษาและสอดคล้องกับสถานการณ์ในยุค NEW NORMAL

5.3.2 ด้านการคัดกรอง ผู้บริหารควรสนับสนุนและจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรในการคัดกรองนักเรียน ส่งเสริมให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีสร้างเครื่องมือในการคัดกรองนักเรียน

5.3.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ผู้บริหารควรจัดทำโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียนอย่างจริงจังต่อเนื่อง ตลอดจนสนับสนุนงบประมาณในการเยี่ยมบ้านให้เพียงพอ นำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการติดต่อประสานงานกับผู้ปกครอง

5.3.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ผู้บริหารควรกำกับติดตามช่วยเหลือนักเรียน ดูแลความปลอดภัยและการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในโรงเรียนให้มากขึ้น

5.3.5 ด้านการส่งต่อ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผน กำกับ ติดตาม และ ประเมินผล เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 จากผลการศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุค NEW NORMAL ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาชั้นพื้นฐานที่ 3 เมืองศรีภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุค NEW NORMAL ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาชั้นพื้นฐานที่ 3 เมืองศรีภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์พร เปรมศิริ (2560) ได้ศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 พบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

6.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุค NEW NORMAL ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาชั้นพื้นฐานที่ 3 เมืองศรีภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน

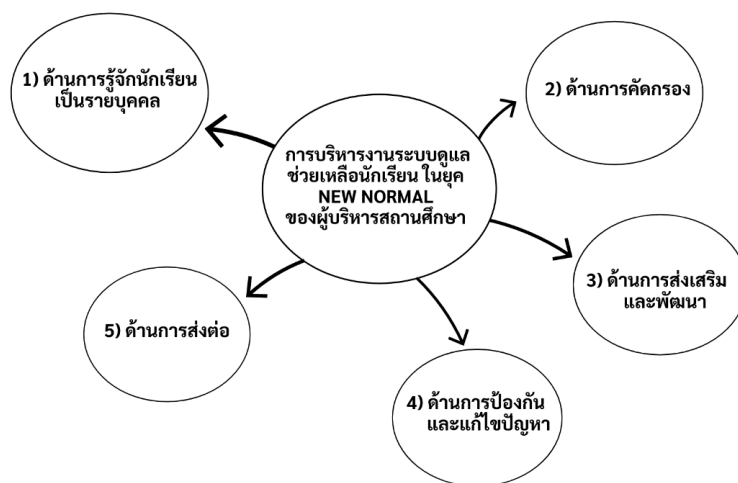
6.2.1 การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุค NEW NORMAL ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาชั้นพื้นฐานที่ 3 เมืองศรีภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านด้านการส่งเสริมและพัฒนา ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งต่อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและด้านการคัดกรองไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญยิ่ง พรหมจรรย์ (2559) ได้ศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำแนกตามเพศ ในภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามระดับการศึกษาในภาพรวม พบว่า ผู้บริหารและครูที่ปรึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.2.2 การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุค NEW NORMAL ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาชั้นพื้นฐานที่ 3 เมืองศรีภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งต่อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและด้านการคัดกรองไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิวา ขุนชำนาญ (2564) ได้ศึกษาการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ซึ่งจำแนกตามระดับการศึกษาและ ประสบการณ์ในการทำงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. องค์กรความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคNEW NORMAL ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาชั้นพื้นฐานที่ 3 เมืองศรีภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ประกอบด้วย 1)ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2)ด้านการคัดกรอง 3)ด้านการส่งเสริมและพัฒนา 4)ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5)ด้านการส่งต่อ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์กรความรู้การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคNEW NORMAL ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาชั้นพื้นฐานที่ 3 เมืองศรีภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุค New Normal เป็นการบริการจัดการงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยมีการกำหนดนโยบาย วางแผนการดำเนินงาน ขั้นตอนการดำเนินงาน มีการนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผล มีการปรับปรุงพัฒนา ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาได้พัฒนาความรู้ความสามารถเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้รับสิทธิและโอกาสทางการศึกษาด้วยรูปแบบที่เหมาะสม มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิตและรอด

พ้นจากวิกฤติในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019ซึ่งมีการดำเนินงานประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1)ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2)ด้านการคัดกรอง 3)ด้านการส่งเสริมและพัฒนา 4)ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5)ด้านการส่งต่อ

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการส่งต่อ มีค่าเฉลี่ยที่ต่ำที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 3 เมืองศรีภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ควรกำหนดเป็นนโยบาย เพื่อพัฒนาด้านการส่งต่อ ในระดับศูนย์เครือข่าย พัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการส่งต่อ มีค่าเฉลี่ยที่ต่ำที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 3 เมืองศรีภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ควรสนับสนุน จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการส่งต่อให้กับครูผู้สอน เพื่อการ ดำเนินงานที่มีความถูกต้องและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อนักเรียน

8.2.2 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการคัดกรอง มีค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด ดังนั้นผู้บริหาร สถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ 3 เมืองศรีภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ควรส่งเสริมให้เป็นแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ต่อไป

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรมีการทำวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหาร สถานศึกษา

8.3.2 ควรมีการเพิ่มเครื่องมือในการทำวิจัยให้มากขึ้นนอกเหนือจากการเก็บข้อมูลด้วย แบบสอบถาม เช่น การสังเกตพฤติกรรม หรือการสัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ให้ได้ตรงกับ ความเป็นจริงมากขึ้น

9. บรรณานุกรม

ธัญญ์ณภัท วิรัตน์เกษม. (2564). การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมด้านพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมในวิถี ชีวิตความปกติใหม่ (New Normal) ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี.

วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล. 7(2). 114-127.

บุญชม ศรีสะอาด.(2554). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

บุญยิ่ง พรหมจารีย์. (2559). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

พิมพ์พร เปรมหิรัญ. (2560). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1. สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาการบริหารและการจัดการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ไพศาล วรรค้ำ. (2564). การวิจัยทางการศึกษา(Educational Research). พิมพ์ครั้งที่ 12. มหาสารคาม : ตักสิลาการพิมพ์.
- ศิวา ขุนชำนาญ. (2564). การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1. การประชุมวิชาการนำเสนอผลงาน วิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ ครั้งที่ 12. ณ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่. 1313-1328.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. (2560). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2561-2564) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. ร้อยเอ็ด : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). คู่มือการคัดเลือกสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อขอรับรางวัลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประจำปี 2564. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- อรรวรรณ ล่องลือฤทธิ์. (2563). คู่มือการปฏิบัติงานพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. ชุมพร : กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2.

**ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอุบัติใหม่
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์***
**ACADEMIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN EMERGING
INFECTIOUS DISEASE ERA UNDER THE SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE SURIN**

อนงค์ ปาसानะตัง¹ และวิมลพร สุวรรณแสนทวี²
Anong Pasanatang¹ and Wimonphorn Suwansaenthawee²
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2}
Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus^{1,2}
Email : Loveanongsung@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอุบัติใหม่ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอุบัติใหม่ จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอุบัติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอน จำนวน 181 คน เครื่องมือในการวิจัยเป็นสถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที (t-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวน (F-test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอุบัติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน การนิเทศการประเมินผล ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการประสานงานด้านหลักสูตร และด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอุบัติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ยกเว้นด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอุบัติใหม่ มีการกำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจน มีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนร่วมกับคณะครูส่งเสริมครูผู้สอนให้พัฒนาตนเองให้มีความพร้อม ปรับปรุง

* Received: September 5, 2022; Revised: October 25, 2022; Accepted: October 28, 2022

รูปแบบการนิเทศและการประเมินผล จัดหาสื่อให้ครูใช้สื่อเทคโนโลยีมากขึ้น ใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีความทันสมัยและหลากหลาย

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำทางวิชาการ; ผู้บริหารสถานศึกษา; โโรคอุบัติใหม่

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) study the academic leadership of school administrators in Emerging infectious disease Era 2) compare teachers' opinions on academic leadership of school administrators in Emerging infectious disease Era, classified by gender, educational qualification, and work experience 3) study recommendations on academic leadership development of administrators in Emerging infectious disease Era Surin. The sample used in this research included of 181 teachers of the Secondary educational service area office Surin. The research instrument was a 5-level estimation scale questionnaire with an IOC value between 0.67-1.00, and the total confidence value was 0.98. The statistics used in the research were frequency, percentage, mean and standard deviation, t-test, and analysis of variance (F-test).

The results showed that 1. Academic leadership of School administrators in emerging infectious disease Era under the Secondary educational Service area office Surin. According to the teachers' opinions, it was at a high level, Sorted from the highest to lowest were teaching management, supervision, evaluation, development of learning resources course coordination, and school goal setting 2. The results of comparison of academic leadership of school administrators in Emerging infectious disease Era under the Secondary education service area office Surin, classified by gender, educational qualification, and work experience. By overall and in each aspect were statistically different with a significant level at .05, which was consistent with the hypothesis set except for the development of learning, resources, classified by gender, educational qualification, and work experience. By overall and each aspect was not different. 3. Suggestions and guidelines for development on Academic leadership of School administrators in emerging infectious disease Era were as follows: The goals were clearly defined, participate in planning meetings with teachers to encourage teachers, encourage teachers to themselves to be always ready, improve the supervision and evaluation model, know how to choose and use more modern media and learning resources that more modern and diverse.

Keywords : Academic Leadership; School Administrators; Emerging Infectious Disease Era

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การศึกษาเป็นกลไกหลักในการพัฒนาพลเมืองของประเทศให้มีคุณภาพ สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว การศึกษาจึงเป็นตัวชี้วัดสำคัญในการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์สามารถปรับตัวให้อยู่รอดในสังคมและเศรษฐกิจปัจจุบัน การพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลกควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ การพัฒนาการศึกษาของชาติจึงเป็นภารกิจหลักในการพัฒนาคนอันเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศในทุกด้าน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาต้องเตรียมความพร้อมรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคดังกล่าวที่จะส่งผลกระทบต่อระบบการจัดการเรียนการสอนและสุขภาพของนักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษา สิ่งสำคัญที่สุดในช่วงระยะเวลาต่อจากนี้ไปทั้งผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และบุคลากรของสถานศึกษาต้องปรับตัวกับการใช้ชีวิตในยุคโรคอุบัติใหม่ เน้นการปฏิบัติภายใต้มาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 อย่างเคร่งครัดเพื่อให้สถานศึกษาเป็นสถานที่ที่ปลอดภัยจากโรค ส่งผลให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพและปลอดภัยจากโรค ผู้บริหารจึงต้องมีการบริหารจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความปกติใหม่โดยมีแนวทางในการบริหารได้แก่ การเตรียมความพร้อมในการเรียนการสอนออนไลน์ด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยี การออกแบบหลักสูตรโดยคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน การบริหารจัดการโรงเรียนและครูให้ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ มีการหารือและวางแผนร่วมกันของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกภาคส่วน ตั้งแต่ผู้กำหนดนโยบาย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางศึกษา ผู้ประกอบการในภาคธุรกิจและภาคประชาสังคม พ่อแม่ ผู้ปกครอง รวมถึงการเตรียมความพร้อมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจของครูและนักเรียน (พัชราภรณ์ ดวงชิน, 2020) (รัตนา กาญจนพันธุ์, 2563)

งานวิชาการถือเป็นงานหลักของสถานศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ จะเห็นว่าคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัดเมื่อการบริหารงานวิชาการประสบความสำเร็จจะทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐานอย่างมีคุณภาพ (ศราวุธ ทองอากาศ, 2560) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา มีบทบาทและ อิทธิพลต่อการดำเนินงานที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีความรู้และทักษะที่แข็งแกร่งและเหมาะสม (โชษิตา ศิริมัน, 2564)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์มีการขับเคลื่อนดำเนินการโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโรงเรียนมัธยมในสังกัดอย่างต่อเนื่อง แต่ผลการประเมินผลด้านวิชาการยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ดังจะเห็นได้จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O -NET) ในปีการศึกษา 2563 มัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์, 2563) จากที่กล่าวมาข้างต้น สภาพปัญหาสำหรับผู้บริหารที่ยังไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับยุคการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้ขาดทักษะที่จำเป็นสำหรับการบริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เข้ามาเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ในภาวะวิกฤต ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องนำภาวะผู้นำทางวิชาการของตนมาใช้ในการบริหารจัดการ ส่งเสริม สนับสนุน ให้ครู

สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างเต็มศักยภาพ กระตุ้นให้ครูพัฒนาตนเองในการเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้มีคุณภาพในทุกด้าน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์และสถานศึกษาต้นแบบวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ประเภท โรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับ ScQA มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาผู้เรียนและการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาด้วยระบบคุณภาพให้เกิดประสิทธิภาพสามารถนำไปปรับใช้พัฒนาการบริหารจัดการศึกษาในบริบทของสถานศึกษาต้นแบบตามแนวปฏิบัติที่ครอบคลุม

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้มุ่งสู่คุณภาพและได้มาตรฐาน การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนได้ตามมาตรฐานและบรรลุปเป้าหมายการจัดการศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน ในยุคโรคอบุติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เพื่อนำข้อมูลจากการศึกษาวิจัยมาเป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนตลอดจนพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอบุติใหม่ ซึ่งจะส่งผลให้การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จ และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอบุติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอบุติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จำแนกตามเพศวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน

2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอบุติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ผู้บริหารได้สารสนเทศเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอบุติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ไปใช้ในการวางแผนการพัฒนาการบริหารงานด้านวิชาการ การแก้ปัญหา สร้างการยอมรับ เพื่อจัดกระบวนการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาครูและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อพัฒนามาตรฐานการบริหารงานให้เป็นอย่าง มีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จากสถานศึกษาต้นแบบที่มีการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice)

ประเภทโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับ ScQA ปีการศึกษา 2564 จำนวน 333 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนจากสถานศึกษาต้นแบบที่มีการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice) ประเภทโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับ ScQA จำนวน 181 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณหากลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ใช้วิธีใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอบุติใหม่ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตามลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอบุติใหม่ มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended) หากคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้เทคนิค IOC ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.67 - 1.00 และทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ (Google form) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test (Independent Samples) และ F-test (One-Way ANOVA)

5. ผลการวิจัย

5.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอบุติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอบุติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกโดยภาพรวม

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคโรคอบุติใหม่	ความคิดเห็น			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน	3.91	0.92	มาก	5
2. ด้านการประสานงานด้านหลักสูตร	4.04	0.85	มาก	4
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.14	0.84	มาก	1
4. ด้านการนิเทศและการประเมินผล	4.12	0.86	มาก	2
5. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	4.10	0.83	มาก	3
รวมเฉลี่ย	4.06	0.86	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอุบัติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.06$, S.D.= 0.86) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.14$, S.D.=.84) รองลงมา คือ ด้านการนิเทศและการประเมินผล ($\bar{X}=4.12$, S.D.=0.86) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X}=4.10$, S.D.=0.83) ด้านการประสานงานด้านหลักสูตร ($\bar{X}=4.04$, S.D.=0.85) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ($\bar{X}=3.91$, S.D.=0.92) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาความเห็นเป็นรายด้านปรากฏผลดังนี้

5.1.1 ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน โดยรวมและทุกข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ผู้บริหารสำรวจความพร้อมในการเข้าถึงการเรียนในรูปแบบออนไลน์ของเด็กเพื่อเตรียมอุปกรณ์หรือสื่อการเรียนให้เหมาะสมกับบริบทของครอบครัวเด็กที่แตกต่างกันในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ไวรัสโคโรนา 2019 รองลงมา คือ ผู้บริหารสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกับครูและบุคลากรออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ไวรัสโคโรนา 2019 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีการดำเนินงานเตรียมความพร้อมประชุมวางแผน กำหนดเป้าหมาย บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกภาคส่วนอย่างชัดเจนต่อการแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ไวรัสโคโรนา 2019

5.1.2 ด้านการประสานงานด้านหลักสูตร โดยรวมและทุกข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ผู้บริหารมีการสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนทราบเกี่ยวกับการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ไวรัสโคโรนา 2019 รองลงมา ผู้บริหารติดตามและทบทวนการดำเนินงานของหลักสูตรในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ไวรัสโคโรนา 2019 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารพัฒนาหลักสูตรมีมาตรฐานสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ มีความทันสมัยทันเหตุการณ์การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ไวรัสโคโรนา 2019

5.1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมและทุกข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ผู้บริหารมีการประสานงานร่วมกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ไวรัสโคโรนา 2019 รองลงมา ผู้บริหารมีการจัดหาสื่ออุปกรณ์ เครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้ ให้ครูใช้ในการจัดการเรียนการสอน ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ไวรัสโคโรนา 2019 ได้อย่างเพียงพอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเอง ให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนในรูปแบบต่างๆ

5.1.4 ด้านการนิเทศและการประเมินผล โดยรวมและทุกข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการนิเทศภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ไวรัสโคโรนา 2019 รองลงมา ผู้บริหารมีการใช้รูปแบบการนิเทศที่หลากหลาย เช่น การนิเทศผ่านระบบออนไลน์ จัดให้มีการเยี่ยมชมห้องเรียน สังเกตการณ์สอน ชี้แนะผ่านห้องเรียน On-Site และ On-Line และผู้บริหารประเมินผลด้านการสอนและนิเทศการสอนอย่างเป็นระบบในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค อุบัติใหม่ไวรัสโคโรนา 2019

ส่วนข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูในการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ไวรัสโคโรนา 2019

5.1.5 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยรวมและทุกข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ผู้บริหารมีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ ในการจัดการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยและปลอดภัยอยู่เสมอภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ไวรัสโคโรนา 2019 รองลงมา ผู้บริหารมีการส่งเสริมพัฒนาแหล่งเรียนรู้หรือที่ ให้ข้อมูลข่าวสารสารสนเทศ สารความรู้ ประสบการณ์ที่หลากหลายที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ไวรัสโคโรนา 2019 ส่วนข้อที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารกำกับ ติดตามให้ครูและนักเรียนใช้ แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในการจัดการเรียนการสอนในยุคโรคอุบัติใหม่ของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

5.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคโรคอุบัติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน สรุปได้ดังนี้

5.2.1 การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอุบัติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ที่จำแนกตามเพศ ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศและการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการประสานงานด้านหลักสูตร ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

5.2.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอุบัติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการประสานงานด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศและการประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

5.2.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอุบัติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการประสานงานด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศและการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

5.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอุบัติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ สรุปได้ดังนี้

5.3.1 ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ผู้บริหารควรมีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานเตรียมความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียนประชุมวางแผนไว้อย่างชัดเจนสอดคล้องกับสถานการณ์และตามบริบทและสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา ควรมีการลดระดับค่าเป้าหมายให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ไวรัสโคโรนา 2019

5.3.2 ด้านการประสานงานด้านหลักสูตร ผู้บริหารควรนำนโยบายและแผนพัฒนาประเทศมาเป็นแนวทางกำหนดหลักสูตร ปรับตัวชีวิต ปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทและให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ไวรัสโคโรนา 2019 มีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนร่วมกับคณะครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างชัดเจน

5.3.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมครูผู้สอนให้พัฒนาตนเองให้มีความพร้อมในการบริหารจัดการการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ไวรัสโคโรนา 2019 มีการปรับรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้นและคอยสนับสนุนจัดหาสื่อประกอบการเรียนการสอนและอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้มีความพร้อมอยู่เสมอ

5.3.4 ด้านการนิเทศและการประเมินผล ผู้บริหารควรมีการประชุม วางแผน ปรับปรุงรูปแบบการนิเทศและการประเมินผลให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ไวรัสโคโรนา 2019 ให้มีความยืดหยุ่น โดยใช้รูปแบบที่หลากหลายเปลี่ยนวิธีสอน วิธีการวัดประเมินผลให้เหมาะสม สร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อพัฒนามาตรฐานในการทำงานให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษา

5.3.5 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมให้ครูพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ให้ข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ เพื่อเป็นการการสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ประสบการณ์ที่หลากหลายที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ไวรัสโคโรนา 2019 และสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีความทันสมัยหรือใช้แหล่งเรียนรู้แบบออนไลน์เป็นหลักเพื่อความปลอดภัยสูงสุดของผู้เรียน

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 จากผลการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอุบัติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอุบัติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญพา พรหมณะ (2559) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

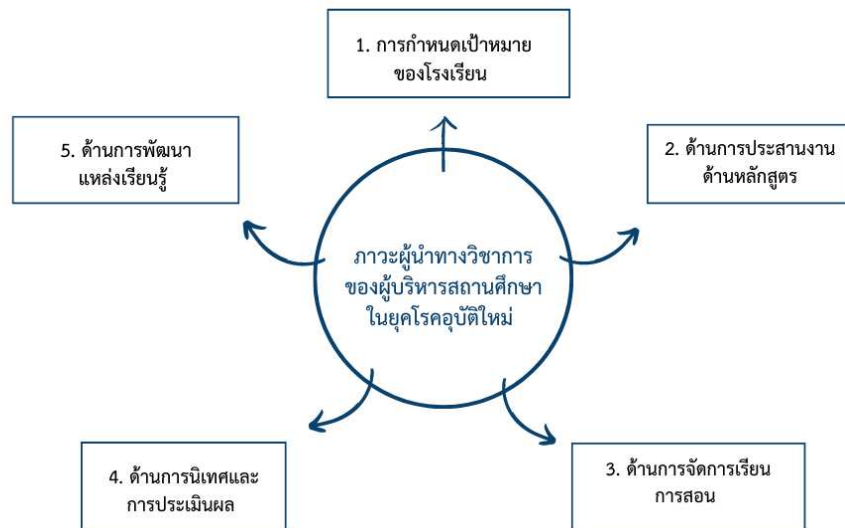
6.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอุบัติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน

6.2.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอุบัติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศและการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการประสานงานด้านหลักสูตร ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลนิชา ศิลางษ์ (2564) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอนจำแนกตามสถานภาพ และจำแนกตามอำเภอ ที่โรงเรียนตั้งอยู่โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.2.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอุบัติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการประสานงานด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศและการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลนิชา ศิลาพงษ์ (2564) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอนจำแนกตามสถานภาพ และจำแนกตามอำเภอ ที่โรงเรียนตั้งอยู่โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอุบัติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ประกอบด้วย 1)ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 2)ด้านการประสานงานด้านหลักสูตร 3)ด้านการจัดการเรียนการสอน 4)ด้านการนิเทศและการประเมินผล และ 5)ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 จากผลการวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอุบัติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอุบัติใหม่ การบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ผู้บริหารมีเตรียมความพร้อม กำหนดมาตรการป้องกัน ส่งเสริม สนับสนุน วางแผนการดำเนินงาน การนิเทศ ติดตาม การวัดและประเมินผล การพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากร ส่งเสริมการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน และการสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นทักษะจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในอนาคต

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอุบัติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนการสอน มีการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีความเข้าใจต่อการจัดการศึกษาในรูปแบบต่างๆ ครูผู้สอนใช้สื่อเทคโนโลยีนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน เพิ่มมากขึ้น ปรับเนื้อหาการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ไวรัสโคโรนา 2019 ตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอุบัติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศและประเมินผล ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการประสานงานด้านหลักสูตร ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน เท่านั้น ยังไม่ครอบคลุมถึงด้านอื่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการและมุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดผลสัมฤทธิ์ นำสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมต่าง ๆ มาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงยุคโรคอุบัติใหม่ไวรัสโคโรนา 2019

8.2.2 การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอุบัติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ทั้ง 5 ด้าน ผู้บริหารสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานเพื่อการแก้ปัญหา สร้างการยอมรับ พัฒนาครูและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อพัฒนามาตรฐานการบริหารงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้

8.2.3 การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอุบัติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ทั้ง 5 ด้าน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา สามารถนำผลการวิจัยเป็นแนวทางในการวางแผนส่งเสริมผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดได้เป็นอย่างดี

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอุบัติใหม่ จากกลุ่มประชากรที่หลากหลายเพิ่มขึ้น อาทิเช่น โรงเรียนระดับประถมศึกษา ทั้งโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่พิเศษ

8.3.2 ควรมีการทำวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคโรคอุบัติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

9. บรรณานุกรม

- เกตุสุดา กิ่งการจร. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี. วิทยานิพนธ์คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ชลนิชา ศิลาพงษ์. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ไชยิตา ศิริมัน. (2564). ทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในภาวะวิกฤตโควิด-19 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31. วารสารคณะศึกษาศาสตร์. 1(8). 408-415.
- บุญพา พรหมณะ. (2559). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- พัชราภรณ์ ดวงชื่น. (2561). การบริหารจัดการศึกษารับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19. วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน. 6(8). 785-791.
- รัตนา กาญจนพันธ์. (2563). การบริหารสถานศึกษาในสถานการณ์วิกฤตไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19). วารสารดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 10(3). 545-556.
- ศรารุช ทองอากาศ. (2560). การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561). กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์. (2563). ความพึงพอใจต่อการนิเทศ ติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ปีการศึกษา 2565. สุรินทร์ : กลุ่มนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์.

**การศึกษาสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาสหวิทยาเขต
เมืองเกษตรกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด***
**A STUDY OF TEACHERS' FUNCTIONAL COMPETENCY IN MUEANGKET
PATHUM CONSORTIUM UNDER ROI ET SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE**

ศิวณัฐ บุญมาก¹ และพรทิศา จุลสุคนธ์²

Sivanut Boonmak¹ and Porntiwa Chulasukhont²

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2}

Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus^{1,2}

Email : sivanat@yn.ac.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองเกษตรกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอน 3) เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจำนวน 172 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ทดสอบทดสอบสมมุติฐาน ได้แก่ ค่า t-test และ F-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองเกษตรกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำครู ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อจัดการเรียนรู้ และด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนจำแนกตามเพศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านภาวะผู้นำ และจำแนกประสบการณ์ทำงาน ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาผู้เรียน และด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอน (1) ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ครูควรศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2) ด้านการพัฒนาผู้เรียน ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพของผู้เรียน (3) ด้านการ

* Received: September 6, 2022; Revised: October 26, 2022; Accepted: October 28, 2022

บริหารจัดการชั้นเรียน ครูจัดบรรยากาศที่เหมาะสมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (4)ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ครูวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและทำวิจัยในชั้นเรียน (5)ด้านภาวะผู้นำครู ครูมีความเป็นผู้นำการเรียนรู้ เป็นแบบอย่างที่ดี และ (6)ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับ ชุมชนเพื่อจัดการเรียนรู้ ครูควรประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ

คำสำคัญ : สมรรถนะ; ประจําสายงาน; ครูผู้สอน

ABSTRACT

The objectives of the research were 1) to study of teachers' functional competency in Mueang Ket Pathum Consortium under Roi Et Secondary Educational Service Area Office, 2) to compare the teachers' functional competency of schools mention classified by gender, educational level and working experiences and, 3) to find out the recommendations for the teachers' functional competency of the said schools. Samples were the administrators and teachers, totally 172 in number. The research instrument for collecting the data was the questionnaire, with its reliability value at 0.96 and quality-verified interview. The data collected were analyzed by the computer program, and the statistical devices composed of Frequency, percentage, mean, standard deviation. The hypothesis was tested with t-test, and F-test.

The research results were as follows: 1) the teachers' functional competency in Mueang Ket Pathum Consortium under Roi Et Secondary Education Service Area Office was found, in both overall and individual aspects, to stand at a 'The Most' level. The leading aspect was that teacher leadership, followed by learner's development, class Management, course management and learning management, promote relationships and cooperation with communities to manage learning, synthetic analysis and research for learner development, respectively. 2) The comparison of the teachers' functional competency of schools in mention classified by sex, in both overall and by aspects, showed no difference. There was exception of course management and learning management and classroom management, classified by educational level, it was found that overall and curriculum administration and learning management, learner development and teacher leadership and classified by work experience, it was found that the aspect of curriculum management and learning management, learner development and class management, there was a statistically significant difference at the .05 level. 3) The recommendations for the teachers' functional competency of the said schools as suggested by the responses were (1) Curriculum and learning management, teachers should study and analyze basic education core curricula (2) on learner development, teachers encourage students to develop their full potential. (3) Class management,

teachers set up an appropriate atmosphere conducive to learning. (4) Analysis, synthesis, and research for learner development, teachers analyze students individually and do classroom research. (5) Teacher leadership, teachers have leadership in learning, being a good role model and (6) Promote relationships and cooperation with communities to manage learning, teachers should cooperate with parents to solve any problems.

Keywords : Competency; Functional, Teachers

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ท่ามกลางสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเชื่อมโยงกันใกล้ชิดมากขึ้นการพัฒนาเทคโนโลยีจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วการพัฒนาคคนในภาพรวมให้เป็นคนที่มีสมรรถนะในทุกช่วงวัยสามารถบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงที่เป็นสภาพแวดล้อมการดำเนินชีวิตได้อย่างดีโดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทุนมนุษย์จากการยกระดับคุณภาพการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) ระบบการศึกษาจึงต้องมุ่งพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน เปิดทางเลือกให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต ดูแลสุขภาวะของตนเองและครอบครัว ในขณะที่วัยที่ยังคงต้องมุ่งเน้นการให้มีคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อให้บุคคลเหล่านั้นเป็นคนดีรับผิดชอบต่อสังคมและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขมีการพัฒนาศักยภาพของคนตลอดช่วงชีวิต (คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา, 2562) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพต้องพัฒนาโดยให้การศึกษาก่อนเพราะถือว่าการให้การศึกษาเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า และบุคคลสำคัญที่สุดในกระบวนการพัฒนาการศึกษาและการพัฒนาการเรียนรู้ก็คือ “ครู” (วรการณ์ สามโกเศศ, 2553)

การที่ครูผู้สอนจะจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพนั้น ครูผู้สอนต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถกล่าวอีกนัยคือ ครูผู้สอนต้องเป็นผู้มีสมรรถนะจึงจะประกันได้ว่าผู้เรียนจะได้รับการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (สมัคร ชินบุตร, 2545) ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้สร้างและพัฒนากรอบสมรรถนะครูสมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competencies) คือ สมรรถนะเฉพาะที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในตำแหน่งสายงานครู 6 สมรรถนะ คือ 1) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 2) การพัฒนาผู้เรียน 3) การบริหารจัดการชั้นเรียน 4) การวิเคราะห์สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 5) ภาวะผู้นำครู 6) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ดังนั้นหากครูมีการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงาน ย่อมจะทำให้ครูสามารถปฏิบัติหน้าที่การสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการสร้างครูให้มีคุณภาพตามนโยบายของรัฐบาลที่จะพัฒนาครู เป็นคนดีมีคุณธรรมและมีวิสัยทัศน์ที่สูงขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553)

สถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองเกษตรกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด มีนโยบายในการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานครูผู้สอน ได้พัฒนาครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา

ให้ปฏิบัติงานได้อย่างมืออาชีพเน้นการมีส่วนร่วมจากภาคีเครือข่าย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้พัฒนาสมรรถนะประจำสายงาน เช่น การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการของสหวิทยาเขตเมืองเกษตรประจําปี 2562 เพื่อส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียน

การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนมีการส่งเสริมให้ครูได้ทําวิจัยในชั้นเรียน แต่ผลจากการอบรมยังไม่เป็นรูปธรรมเท่าที่ควร การอบรมวิจัยยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (สหวิทยาเขตเมืองเกษตร, 2562) และยังพบว่าสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองเกษตรยังขาดข้อมูลวิจัยด้านการปฏิบัติสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอน นอกจากนี้จากรายงานข้อมูลสารสนเทศประจำปีการศึกษา 2564 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดพบว่า ผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตเมืองเกษตรมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับชาติทุกวิชา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนาด้านการบริหารงานบุคคลให้มีขีดความสามารถในการทำงานในหน้าที่ต่างๆ เป็นไปตามทิศทางของโรงเรียนและเป้าหมายที่กำหนดไว้ การพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอน จึงมีส่วนสำคัญในการทำงานให้มีประสิทธิภาพของครูผู้สอน ส่งผลตามาคือ ระบบงานที่มีคุณภาพ องค์กรที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งส่งผลโดยตรงต่อผู้เรียนก็มีคุณภาพด้วยเช่นกัน ซึ่งถือเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาโดยตรง

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองเกษตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เพื่อนําผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนและเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการพัฒนาสมรรถนะของครูผู้สอนให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองเกษตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองเกษตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

2.3 เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองเกษตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาได้ทราบระดับสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองเกษตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เพื่อเป็นแนวทางไปสู่การกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์ และแผนงานในการส่งเสริมสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนได้อย่างเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2564 จำนวน 310 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ร้อยเอ็ด จำนวน 172 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณหากกลุ่มตัวอย่างของเครื่องชี้และมอร์แกน (ธีรภูมิ เอกะกุล, 2543) ใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามกลุ่มประชากรตามสถานศึกษาในสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ร้อยเอ็ด 8 โรงเรียนและใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายในโรงเรียนที่เป็นหน่วยตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนในสถานศึกษา แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับตามลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) และ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนในสถานศึกษามีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended) หากคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้เทคนิค IOC ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.67 – 1.00 และทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน โดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาคมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล นำแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยจะทำการชี้แจงรายละเอียดของแบบสอบถาม แจ้งวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือเพื่อให้ได้ผลตามความเป็นจริงและ ผู้วิจัยใช้เวลาในการตอบแบบสอบถาม มีผู้ตอบแบบสอบถาม 172 คน จากนั้นผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบคำถาม เพื่อจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test (Independent Samples) และ F-test (One-Way ANOVA)

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการศึกษาสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด พบว่า สมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$, $S.D.=0.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำครู ($\bar{X}=4.79$, $S.D.=0.41$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X}=4.65$, $S.D.=0.50$) อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X}=4.40$, $S.D.=0.62$) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอน
 ในสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองเกษตรกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 ร้อยเอ็ด จำแนกโดยรวม

สมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนใน สถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองเกษตรกรรม	ระดับการปฏิบัติ			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	4.60	0.55	มากที่สุด	4
2. ด้านการพัฒนาผู้เรียน	4.65	0.50	มากที่สุด	2
3. ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน	4.64	0.54	มากที่สุด	3
4. ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อ พัฒนาผู้เรียน	4.40	0.62	มาก	6
5. ด้านภาวะผู้นำครู	4.79	0.41	มากที่สุด	1
6. ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับ ชุมชนเพื่อจัดการเรียนรู้	4.49	0.56	มาก	5
รวมเฉลี่ย	4.60	0.56	มากที่สุด	-

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1) ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ครูสืบค้นข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และใช้สื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย รองลงมา คือ ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณลักษณะพึงประสงค์ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ครูสร้างและพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและท้องถิ่น

2) ด้านการพัฒนาผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่พัฒนาทักษะการทำงานการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข รองลงมา คือ ครูมีความสามารถในปลูกฝังและจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ครูจัดทำโครงการ กิจกรรมที่สร้างความภูมิใจในความเป็นไทยให้แก่ผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้

3) ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ครูส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยความสุขและความปลอดภัยของผู้เรียน รองลงมา คือ ครูมีการประเมินการกำกับดูแลชั้นเรียนรายชั้นและรายวิชาส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ครูสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนทั้งภายในและภายนอกให้เอื้อต่อการเรียนรู้

4) ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ครูรวบรวมจำแนกและจัดกลุ่มของสภาพปัญหาของผู้เรียน รองลงมา คือ ครูวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย อุปสรรคและโอกาสความสำเร็จของผู้เรียน

การวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ครูนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในกรณีศึกษาอื่นๆ ที่มีบริบทของปัญหาที่คล้ายคลึงกัน

5) ด้านภาวะผู้นำโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ครูมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่แสดงถึงความเป็นครู รองลงมา คือ ครูมีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ครูมีวิธีการประเมินผู้เรียนอย่างรอบด้าน รวมถึงไปถึงผลการวิจัยและองค์ความรู้ต่างๆ

6) ด้านสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ครูให้ความร่วมมือกับกิจกรรมภายในของชุมชน รองลงมา คือ ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองและชุมชนในการติดต่อสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ครูเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับชั้นเรียน

5.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสมรรถนะสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองเกษตรปทุม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานสรุปได้ดังนี้

5.2.1 การศึกษาสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองเกษตรปทุม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ที่มีเพศต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้และด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2.2 การศึกษาสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองเกษตรปทุม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า โดยรวมและด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาผู้เรียน และด้านภาวะผู้นำ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2.3 การศึกษาสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองเกษตรปทุม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาผู้เรียน และด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองเกษตรปทุม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด สรุปได้ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ครูควรพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยการศึกษาและวิเคราะห์จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ความต้องการของชุมชนผู้เรียน และสถานการณ์ปัจจุบัน ครูนำหลักสูตรสถานศึกษาออกมาออกแบบ การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับนักเรียน จัดการเรียนรู้นที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการพัฒนาสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ มีกำกับติดตาม ประเมินผล และสะท้อนผลเพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่อไป

5.3.2 ข้อเสนอแนะด้านการพัฒนาผู้เรียนครูควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพของผู้เรียน ครูควรวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล จำแนกความแตกต่างของผู้เรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา

ผู้เรียนทั้งด้านความรู้และคุณธรรมจริยธรรม พัฒนากิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกในทางที่ถูก

5.3.3 ข้อเสนอแนะด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนครูควรจัดบรรยากาศที่เหมาะสมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ปลอดภัย มีความเป็นอิสระอย่างมีขอบเขต จัดทำข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน ครูเน้นการเสริมแรงเชิงบวก มีการตั้งกฎ กติกา สร้างข้อตกลงร่วมกัน สร้างระบบการทำงานของผู้เรียนการบริหารจัดการชั้นเรียนต้องเป็นไปตามหลักประชาธิปไตย ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงทัศนคติและแนวทางในการแสวงหาความรู้อย่างหลากหลาย

5.3.4 ข้อเสนอแนะด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนครูควรวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล คำนึงถึงศักยภาพที่แตกต่างกันของผู้เรียน ทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยการรวบรวมข้อมูลผู้เรียนเพื่อแก้ปัญหา นำผลที่ได้มาพัฒนาหรือปรับปรุงแก้ไขต่อไป

5.3.5 ข้อเสนอแนะด้านภาวะผู้นำครู ครูมีความเป็นผู้นำการเรียนรู้ในทุกด้าน เป็นแบบตัวอย่างที่ดีและต้นแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมผู้เรียน มีความซื่อสัตย์ เสียสละ อุทิศตน และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน ให้ความรู้แก่ผู้เรียนอย่างเต็มความรู้ความสามารถ

5.3.6 ข้อเสนอแนะด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อจัดการเรียนรู้ ครูควรประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ เข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน ให้ความร่วมมือกับชุมชนเป็นอย่างดี จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรท้องถิ่นในชุมชน เชื่อมโยงกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น และเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการเรียน

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองเกษตรปทุม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดมีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

6.1 ผลการวิจัยพบว่าสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองเกษตรปทุม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2553) ได้กำหนดสมรรถนะประจำสายงานของข้าราชการครูทุกคนให้ยึดถือปฏิบัติตามไว้ นอกจากนี้สหวิทยาเขตเมืองเกษตรปทุมได้ตระหนักถึงสมรรถนะของครู ว่าเป็นสิ่งที่สำคัญ ที่จะทำให้เกิดคุณภาพทางการศึกษา จึงได้กำหนดพันธกิจในการพัฒนาครูให้มีสมรรถนะตรงตามสายงานปฏิบัติงานได้อย่างมืออาชีพ ครูจึงได้อบรมพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ครูมีสมรรถนะประจำสายงานในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกัญชริญา พรหมแพน (2560) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของครูที่มีต่อการปฏิบัติตามสมรรถนะประจำสายงานของโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่าความคิดเห็นของครูที่มีต่อการปฏิบัติตามสมรรถนะประจำสายงานของโรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีประเด็นที่สมควรนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และรายข้ออยู่ในระดับมากขึ้นไปทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูผู้สอนมีความสามารถในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร มีการออกแบบการเรียนรู้อย่างสอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝังคุณลักษณะพึงประสงค์ ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม อีกทั้งยังสามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โรงเรียนต้องจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ทำให้ครูสืบค้นข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และใช้สื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลายมากขึ้น ตลอดจนมีการวัด ประเมินผล การเรียนรู้ที่หลากหลายตั้งที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้กำหนดตัวบ่งชี้ในสมรรถนะสมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญชริญา พรหมแพน (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการปฏิบัติตามสมรรถนะประจำสายงานของโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเขตดุสิต กรุงเทพมหานครพบว่าความคิดเห็นของครูที่มีต่อการปฏิบัติตามสมรรถนะประจำสายงานของโรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเขตดุสิต กรุงเทพมหานครด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านการพัฒนาผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องจากครูได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะชีวิต สุขภาพกาย สุขภาพจิต ปลูกฝังประชาธิปไตย จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน และสอดแทรกความภูมิใจในความเป็นไทยมีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีทักษะในการทำงาน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของ สหวิทยาเขตเมืองเกษปทุมที่ต้องการพัฒนาขับเคลื่อนและยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของผู้เรียนควบคู่คุณธรรม ทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดของและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญชริญา พรหมแพน (2560) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของครูที่มีต่อการปฏิบัติตามสมรรถนะประจำสายงานของโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเขตดุสิต กรุงเทพมหานครพบว่าความคิดเห็นของครูที่มีต่อการปฏิบัติตามสมรรถนะประจำสายงานของโรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเขตดุสิต กรุงเทพมหานครด้านการพัฒนาผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องจากครูได้ส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความสุข มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียนครบถ้วนเป็นปัจจุบัน มีการประเมินการกำกับดูแลชั้นเรียนแก้ปัญหา/พัฒนานักเรียนด้านระเบียบวินัย โดยการสร้างวินัยเชิงบวกในชั้นเรียนครูสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนทั้งภายในและภายนอก ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ สอดคล้องแนวคิดของ ภัทริน ไชยวงศ์ (2561) ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญของการจัดการชั้นเรียนว่า การจัดการห้องเรียนที่มีประสิทธิภาพเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการสอนของครูและการเรียนของนักเรียนจะต้องคำนึงถึงการดำเนินการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียน เพื่อกระตุ้นส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ รวมถึงการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน การสร้างกฎระเบียบในชั้นเรียน การจัดการเรียนการสอนให้สามารถดำเนินไปอย่างราบรื่น โดยมีเป้าหมายเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอนตลอดจนบรรลุผลตามเป้าหมายของการศึกษาทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญชริญา พรหมแพน (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการปฏิบัติตามสมรรถนะประจำสายงานของ

โรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเขตดุสิต กรุงเทพมหานครพบว่าความคิดเห็นของครูที่มีต่อการปฏิบัติตามสมรรถนะประจำสายงานของโรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านบริหารจัดการชั้นเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากครูมีการสำรวจวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียนที่เกิดขึ้นเรียน มีการรวบรวมจำแนกและจัดกลุ่มของสภาพปัญหาของผู้เรียน มีการสรุปข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาชั้นเรียน จัดทำแผนการวิจัยอย่างเป็นระบบ และนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในกรณีอื่นๆ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ครูจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ จึงไม่สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ และวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพรณ ณะยะธง (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสมรรถนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่า การศึกษาสมรรถนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ด้านภาวะผู้นำโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากครูมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่แสดงถึงความเป็นครู มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกัน มีการปฏิบัติที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนานวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้บริหารในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุมได้มีการส่งเสริมให้ครูมีการอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในโรงเรียนและภายในสหวิทยาเขตอยู่เสมอ สอดคล้องกับแนวคิดของ Acker-Hocevar and Touchton (1999) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของครูโดยใช้มิติด้านการสร้างสัมพันธภาพและมิติด้านความช่วยเหลือสนับสนุนและความร่วมมือ พบว่า ครูที่มีภาวะผู้นำจะมีคุณลักษณะที่สำคัญคือ เป็นผู้สร้างเครือข่ายที่สามารถปฏิบัติงานเป็นทีมกับเพื่อนครูในโรงเรียนของตนและ สามารถปฏิบัติงานในชุมชนได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของพวงจินดา แดนพิมาย (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4พบว่าความคิดเห็นต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ด้านภาวะผู้นำครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากครูได้มีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน เข้าร่วมกิจกรรมกิจกรรมภายในของชุมชนอย่างต่อเนื่อง มีการประสานงานและสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัย ชื่นกมล ประสาทร์ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1พบว่าสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1ด้านสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก

6.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสมรรถนะสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองเกษตรกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองเกษตรกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด โดยรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธชัย ศรีบุญลา (2561) ได้ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบสมรรถนะประจำสายของครู ระดับมัธยมศึกษาที่มีเพศและขนาดต่างกัน ในจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ข้าราชการครูที่มีเพศต่างกัน มีสมรรถนะประจำสายงานโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเพศไม่ใช่ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอน เนื่องจากครูต้องการพัฒนาสมรรถนะซึ่งเป็นคุณลักษณะของบุคคลเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ประกอบด้วยความรู้ ทักษะ ความสามารถ ให้สูงขึ้นเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อความสำเร็จของส่วนราชการ แต่ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพรรณ ณะยะธง (2562) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสมรรถนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีเพศต่างกัน พบว่า ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองเกษตรกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากระดับการศึกษาที่สูงขึ้นทำให้เกิดวิสัยทัศน์หรือมุมมองการทำงานที่กว้างขึ้น จึงทำให้สมรรถนะประจำสายงานที่สูงไปด้วย สอดคล้องกับงานวิจัย สุภาพรรณ ณะยะธง (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสมรรถนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่า เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองเกษตรกรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด โดยด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาผู้เรียน และด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากครูที่ประสบการณ์ทำงานมานาน มีความรู้ความสามารถและความชำนาญในการปฏิบัติงานได้อย่างเชี่ยวชาญ สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ได้อย่างดี สามารถถ่ายทอดประสบการณ์ความรู้ทางวิชาชีพได้ด้วย ความมั่นใจกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของพรชภรณ์ มูลวงศ์ (2558) สมรรถนะของครูโรงเรียนในกลุ่มวิชาการที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่าผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นสมรรถนะประจำสายงาน จำแนกตามประสบการณ์ทำงานต่างกัน รายด้านด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาผู้เรียน และด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยการศึกษาสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองเกษตรปทุม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ประกอบด้วย 1) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 2) การพัฒนาผู้เรียน 3) การบริหารจัดการชั้นเรียน 4) การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 5) ภาวะผู้นำครู 6) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้สมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองเกษตรปทุม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 จากผลการวิจัยการศึกษาสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนในสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองเกษตรปทุม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะด้านด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อจัดการเรียนรู้ ที่ค่าเฉลี่ยน้อยสุด ซึ่งทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางไปสู่การกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์ และแผนงานในการส่งเสริมสมรรถนะประจำสายของครูผู้สอนได้อย่างเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำไปวางแผนในการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถที่เกี่ยวกับสมรรถนะประจำสายงาน หรือทักษะกระบวนการต่างๆ โดยเฉพาะด้านการ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนที่ได้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด แก่ครูผู้สอนสถานศึกษา

8.2.2 ควรมีการจัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคนิคต่างๆ ระหว่างครูในสหวิทยาเขตเมือง เกษปทุม โดยสนับสนุนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาและแก้ไขในสมรรถนะ การบริหารในด้านต่างๆ ต่อไป

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 การวิจัยครั้งนี้เนื่องจากทราบถึงระดับสมรรถนะประจำสายงานแล้ว จึงควรมี การศึกษาความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของครูในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

8.3.2 การวิจัยครั้งนี้เนื่องจากทราบถึงระดับสมรรถนะประจำสายงานแล้ว จึงควรมี การวิจัยเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของครูในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

8.3.3 การวิจัยครั้งนี้เนื่องจากศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองเกษปทุมแล้ว จึงควรมีการวิจัย เกี่ยวกับสมรรถนะประจำสายงานของครูในสหวิทยาเขตอื่นในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของครูที่มีประสิทธิภาพต่อไป

9. บรรณานุกรม

กัญชริญา พรหมแพน. (2560). **ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการปฏิบัติตามสมรรถนะประจำสายงานของ โรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร.** สืบค้นเมื่อ 21 มีนาคม 2565. จาก <http://www.edujournal.ru.ac.th/index.php/abstractData/viewIndex/781.ru>.

คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. (2562). **แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา.** สืบค้นเมื่อ 19 ตุลาคม 2564. จาก <https://www.kroobannok.com/86760>.

ชื่นกมล ประสาทร์. (2559). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะครูกับประสิทธิผลของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

ธีรวิมล เอกะกุล. (2543). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.** อุบลราชธานี : สถาบัน ราชภัฏอุบลราชธานี.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). **การวิจัยเบื้องต้น.** พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์.

พรพรภรณ์ มูลวงศ์. (2558). **สมรรถนะของครูโรงเรียนในกลุ่มวิชาการที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1.** งานนิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.

- พวงจินดา แดนพิมาย.(2562). การพัฒนาสมรรถนะของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ภัทริน ไชยวงศ์. (2561). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน สำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย จังหวัดอุดรธานี และ จังหวัดบึงกาฬ. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ยุทธชัย ศรีบุญลา. (2561). การเปรียบเทียบสมรรถนะประจำสายของครู ระดับมัธยมศึกษาที่มีเพศและขนาดต่างกัน ในจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วรากรณ์ สามโกเศศ. (2553). โครงการศึกษาเพื่อพัฒนาข้อเสนอทางเลือกที่เหมาะสมสำหรับการปฏิรูปการศึกษาเพื่อสุขภาวะคนไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.
- สมัคร ชินบุตร. (2545). ทางเลือกในการพัฒนาตนเองของครู. วิทยาจารย์. 101(2). 19–22.
- สหวิทยาเขตเมืองเกษตรชุม. (2562). รายงานการประชุมสหวิทยาเขตเมืองเกษตรชุมครั้งที่ 4/2562. ร้อยเอ็ด : สหวิทยาเขตเมืองเกษตรชุม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). คู่มือประเมินสมรรถนะครู (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สุภาพรรณ ณะยะธง. (2562). การศึกษาสมรรถนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. การค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. วิทยาลัยการศึกษา : มหาวิทยาลัยพะเยา.
- Acker-Hocevar, M., and Touchton, D. (1999). A model of power as social relationships: Teacher leaders describe the phenomena of effective agency in practice. Paper presented at the annual meeting of the American Educational Research Association. Canada : Montreal, Quebec.

การพัฒนาคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2*

DEVELOPMENT HANDBOOK OF THE STUDENT CARING AND SUPPORT
SYSTEM OF MUEANG KET GROUP UNDER THE ROI ET PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

ถนัด ประดับเพชร¹ และสุเทพ เมยไธสง²

Thanat Pradabpet¹ and Suthep Maythaisong²

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2}

Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus^{1,2}

Email : k.thanatpradabpet@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาและประเมินคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 2) เพื่อเป็นคู่มือสำหรับผู้บริหารศึกษา หัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน และครูที่ปรึกษา ได้ศึกษาและใช้เป็นแนวทางในการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้เป็นแนวทางในการดูแล กำกับ ติดตาม และนิเทศการจัดระบบดูแลช่วยเหลือเรียนของโรงเรียน ในการจัดทำคู่มือครั้งนี้ ผู้จัดทำได้ดำเนินการ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและรวบรวมข้อมูลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อ กำหนดเกณฑ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณา และร่างคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ขั้นตอนที่ 2 จัดทำโครงร่างของคู่มือการพัฒนา ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 กำหนดกรอบเนื้อหา ระบบนักเรียนดูแลช่วยเหลือกำหนดเกณฑ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณา และร่างคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ศึกษาพิเศษ จำนวน 3 คน หัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน จำนวน 3 คน ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความเหมาะสมของคู่มือโดยผู้ประเมิน 30 คน ประกอบด้วย ครูผู้สอนหรือ หัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาสาระของคู่มือ ขั้นตอนที่ 4 จัดทำคู่มือฉบับสมบูรณ์ ประกอบด้วย ประกอบด้วย ปก คำนำ สารบัญ คำแนะนำการใช้คู่มือ วัตถุประสงค์ ประโยชน์ ส่วนประกอบของคู่มือ และเนื้อหาการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือในการนำคู่มือไปใช้ ของครูผู้สอนหรือหัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน มีความเห็นโดยรวม คู่มือมีความเหมาะสมในการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก

*Received: September 6, 2022; Revised: October 28, 2022; Accepted: October 28, 2022

ที่สุดและ 2)คู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ซึ่งมีเนื้อหาประกอบด้วย 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานการณ์ปัญหาสังคมที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน ตอนที่ 2 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและแนวปฏิบัติของโรงเรียนในกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 เป็นการนำเสนอองค์ประกอบกระบวนการในภาพรวมของระบบ ในรูปของผังแสดงโครงสร้างของระบบ วิธีดำเนินงาน บทบาทหน้าที่ของครูผู้เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ผู้เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเคร่งครัด ตอนที่ 3 ได้ชี้แจงการใช้เอกสาร เครื่องมือ ระยะเวลาการจัดเก็บ ตลอดจนผู้รับผิดชอบในแต่ละขั้นตอน อีกทั้งได้รวบรวมเครื่องมือ หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่ครูผู้เกี่ยวข้องจะต้องใช้ในการดำเนินการเป็นมาตรฐาน เพื่อใช้เก็บข้อมูลตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน คือ 1)การรู้จักนักเรียนรายบุคคล 2)การคัดกรองนักเรียน 3)การป้องกันและแก้ไขปัญหา 4)การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน 5)การส่งต่อ ตอนที่ 4 หลักเกณฑ์อื่นๆ ได้นำเสนอหลักเกณฑ์ที่จำเป็นในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น หลักการเยี่ยมบ้านนักเรียนหลักเกณฑ์ของบุคคลพิการ 9 ประเภท

คำสำคัญ : คู่มือ; ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน; โรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ

ABSTRACT

The objective of the research was 1) to develop the Student Support System Manual for the Group of Mueang Ket Schools under the Roi Et Primary Educational Service Area Office 2, 2) which would be used as a reference for school administrators, leaders of student activities and advisors to control, monitor and supervise the student support system. Four steps were implemented in preparation of the manual. The first step encompassed studying and collecting of related information and documents. The second step was to draw up the manual draft, together with its scope and contents, and set up a group of experts for commenting the draft copy, consisting of 9 members: 3 school administrators, 3 supervisors and 3 leaders of student activities. The third step was the assessment of the draft manual by 30 teachers or student activity leaders. The last step was to work out a completed manual copy.

The result of the research can be summarized as follows: 1)The assessment of the draft manual as undergone by 30 teachers or student activity leaders was found to be at the highest level of decency.2) The constructed manual consisted of 4 chapters as follows: Chapter I: Social problems affecting children and youths. Chapter II: Factors, System, Charts, Procedures & Roles and Duties of Personnel concerned. Chapter III: Related Documents, Devices and Filing standards. The five steps of student support system is mentioned in this chapter, namely, (1) Individual records (2) Screening system (3) Prevention and solution of the problems (4) Development and promotion (5) Transfers.

Chapter IV: Others (regulations on leave, 9 criteria for the disable students etc.).

Keywords : Manual; Student Support System; Mueang Ket School

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาคน ให้มีความเจริญงอกงามทั้งทางร่างกายจิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โรงเรียนหรือสถานศึกษาจึงมีส่วนร่วมในบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบในการดูแลช่วยเหลืออบรมสั่งสอนฝึกฝน รวมทั้งจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อให้ นักเรียนได้เจริญเติบโตเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคม ได้อย่างมีคุณภาพตาม พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติกระทรวงศึกษาธิการ, 2562) ซึ่ง สอดคล้องกับประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136/ตอนที่ 57 ก/หน้า 1/1 พฤษภาคม 2562 ได้ กำหนดความมุ่งหมายของการศึกษา โดยเน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วม ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข แนวทางดังกล่าวยังสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2563) ที่ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตของผู้เรียน ให้มีความสมบูรณ์พร้อม อย่างเป็นองค์รวม ทั้งด้านร่างกายสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรมตลอดจนมีทักษะในการดำรงชีวิต มีความจำเป็นที่ต้องจัดทำระบบการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 ซึ่งผลการดำเนินงานที่ผ่านมาประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดีใน โรงเรียนที่ดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง จึงควรรนำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาประยุกต์ใช้และ พัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน

โรงเรียนในกลุ่มเมืองเกษตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาทั้งใน ระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปัจจุบันโรงเรียนในกลุ่มเมืองเกษตรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 เปิดทำการ สอนตั้งแต่ ระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2564 มีนักเรียนทั้งหมด 2,998 คน มี ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 212 คน (โรงเรียนในกลุ่มเมืองเกษตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2, พ.ศ. 2565) ซึ่งจากข้อมูลในการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในกลุ่มเมืองเกษตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 ที่ได้ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง พบว่า นักเรียนในโรงเรียน กลุ่มเมืองเกษตรมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหามากกว่าในระดับอื่นมีนักเรียนที่เป็นกลุ่มเสี่ยง เช่น นักเรียนมีปัญหา การแต่งกายไม่เรียบร้อยความประพฤติไม่เหมาะสม มีพฤติกรรมก้าวร้าว นักเรียนเสี่ยงต่อการเกี่ยวข้องกับ สิ่งเสพติด ออกเรียนกลางคันทำให้เห็นว่าการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ยังไม่ประสบ ผลสำเร็จ เกิดจากปัจจัยภายในองค์กรซึ่งเป็นจุดอ่อนของโรงเรียน คือ ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูกระบวนการและวิธีการ ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ

นักเรียน มีการเปลี่ยนครูที่ปรึกษาทุกปี และครูไม่สามารถติดตามดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึง จึงทำให้แก้ไขปัญหาผู้เรียนไม่ถูกจุดโรงเรียนในกลุ่มเมืองเกษตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 จึงควรมีเล็มคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้มีเล็มคู่มือเพื่อไปพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนตัวเอง ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เมื่อวันที่ 11กรกฎาคม 2551 (เอกรินทร์ มหาศาล และคณะ, 2559) เนื่องจากหลักสูตร 2551 มีส่วนที่เปลี่ยนแปลงไปจากหลักสูตร 2544 โรงเรียนจึงต้องปรับโครงสร้างของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและปรับเวลาในแต่ละระดับใหม่ โดยเริ่มใช้หลักสูตร 2551 พร้อมกันทุกโรงเรียน ในปีการศึกษา 2553 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กล่าวว่า ในหลักสูตร 2544 มีโครงสร้างของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประกอบด้วย 5 ขั้นตอน 1)การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2)การคัดกรองนักเรียน 3)การป้องกันและแก้ไขปัญหา 4)การพัฒนาและส่งเสริมผู้เรียน 5)ส่งต่อ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ให้ผู้เรียนสามารถคิดสร้างสรรค์ ออกแบบกิจกรรมให้หลากหลายในรูปแบบลักษณะจิตอาสา บูรณาการใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมลักษณะโครงการ โครงการ กิจกรรม โดยจัดกิจกรรมร่วมกับองค์กรอื่นหรือร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เข้ามาจัดในโรงเรียน และร่วมกับหน่วยงานอื่นที่จัดกิจกรรมนอกโรงเรียนก็ได้

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและพัฒนาคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สามารถนำไปใช้แก้ไขปัญหาต่างๆ ในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้องมีคุณภาพและประสบความสำเร็จของโรงเรียนในกลุ่มเมืองเกษตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดรวมทั้งแก้ไขปัญหาในสภาพแวดล้อมของชุมชน สังคมต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนาคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในกลุ่มเมืองเกษตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

2.2 เพื่อประเมินคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในกลุ่มเมืองเกษตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ให้ทราบถึงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนในกลุ่มเมืองเกษตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

3.2 ทำให้ทราบการพัฒนาคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนในกลุ่มเมืองเกษตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

3.3 ทำให้ได้คู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนในกลุ่มเมืองเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 3 คน หัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน จำนวน 3 คน และประเมินความเหมาะสมของคู่มือโดยผู้ประเมิน 30 คน ประกอบด้วย ครูผู้สอนหรือหัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาสาระของคู่มือ จัดทำคู่มือฉบับสมบูรณ์ ประกอบด้วย ประกอบด้วย ปก คำนำ สารบัญ คำแนะนำการใช้คู่มือ วัตถุประสงค์ ประโยชน์ ส่วนประกอบของคู่มือ และเนื้อหาการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบประเมินคู่มือโดยมีผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญ หัวหน้ากลุ่มงานกิจกรรมนักเรียน และครูผู้สอน เป็นผู้ประเมินโดยมีขั้นตอนการจัดทำคู่มือทั้งหมด 4 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและรวบรวมข้อมูลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อ ขั้นตอนที่ 2 การจัดทำโครงร่างคู่มือ ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความเหมาะสมของคู่มือ ขั้นตอนที่ 4 จัดทำคู่มือฉบับสมบูรณ์ เพื่อพัฒนาคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 (ทดสอบสหสัมพันธ์แบบลำดับที่สัมพันธ์ความสอดคล้องกันในการตัดสินใจของคุณ)

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการพัฒนาคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในกลุ่มเมืองเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า คู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในกลุ่มเมืองเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีการพัฒนาจากการวิเคราะห์ทดสอบสหสัมพันธ์แบบลำดับที่สัมพันธ์ความสอดคล้องกันในการตัดสินใจของคุณ ของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 คน มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน หรือมีความคิดเห็นตรงกัน 1)รายละเอียดของเนื้อหาสาระของคู่มือมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ใน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2)เนื้อหามีความครบถ้วนเหมาะสม ของแบบฟอร์มที่กำหนด ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3)ลำดับขั้นตอนวิธีการคู่มือมีความเหมาะสมในทางปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4)วัตถุประสงค์ของแต่ละด้านในคู่มือมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 5)จำนวนเอกสารมีความเหมาะสมในทางปฏิบัติใน

แต่ละด้าน ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 6)โครงสร้างของคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความ สมบูรณ์นำไปใช้ได้กับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 7)คู่มือที่จัดทำขึ้นมีประโยชน์ต่อการจัดระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด 8)คู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีวิธีการบันทึกและเอกสารแต่ละด้านที่ชัดเจน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 9)คู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีประโยชน์ต่อการบริหารงานตามระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 10)สามารถนำคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ไปใช้ได้จริง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

5.2 ผลการพัฒนาคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในกลุ่มเมืองเกษ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่าคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในกลุ่มเมือง เกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีการประเมินวิเคราะห์ระดับความ คิดเห็นของผู้ประเมิน 30 คน โดยการทดสอบสหสัมพันธ์แบบลำดับที่สัมพันธ์ความสอดคล้องกันในการ ตัดสินใจพหุคูณ มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน หรือมีความคิดเห็นตรงกัน 1)รายละเอียดของเนื้อหาสาระของ คู่มือมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ใน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2)เนื้อหามีความครบถ้วนเหมาะสม ของแบบฟอร์มที่กำหนด ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด 3)ลำดับขั้นตอนวิธีการคู่มือมีความ เหมาะสมในทางปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4)วัตถุประสงค์ของแต่ละด้านในคู่มือมีความสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 5)จำนวนเอกสารมีความเหมาะสมในทางปฏิบัติใน แต่ละด้าน ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 6)โครงสร้างของคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความ สมบูรณ์นำไปใช้ได้กับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 7)คู่มือที่จัดทำขึ้นมีประโยชน์ต่อการจัดระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด 8)คู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีวิธีการบันทึกและเอกสารแต่ละด้านที่ชัดเจน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 9)คู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีประโยชน์ต่อการบริหารงานตามระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 10)สามารถนำคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ไปใช้ได้จริงโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อพัฒนาและประเมินคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมือง เกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

6.1 คู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมือง เกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผู้ประเมิน เป็นหัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน มีความเห็นว่า มีความเหมาะสมในการนำคู่มือไปใช้จัดเป็นระบบดูแลนักเรียนโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจาก ความเหมาะสมของคู่มือกายภาพ มีรูปลักษณ์ ขนาดตัวอักษร มีความชัดเจน อ่านง่าย ลักษณะการจัดรูปเล่มเหมาะสม เมื่อครูผู้ปฏิบัติการสอนได้ศึกษารายละเอียดจากคำแนะนำการใช้คู่มือแล้วจะมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ เนื้อหาในคู่มือชัดเจนใช้ง่ายต่อการปฏิบัติโดยวัตถุประสงค์ของคู่มือมีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ครูผู้ปฏิบัติการสอนและครูที่ปรึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน และมีวิธีการวัดประเมินผลที่ชัดเจน สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติได้จริง และผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความสำคัญในการใช้คู่มือ เป็นแนวทางในการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วลัยวัลย์ พุ่มพิงพุทธ (2554) ได้ศึกษาการพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ผลการวิจัย พบว่า คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ผู้ประเมินมีความเห็นว่า มีความเหมาะสมในการนำคู่มือไปใช้โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ กรมสุขภาพจิต (2550) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการ และเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการดังกล่าวและมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การส่งเสริม การป้องกันและการแก้ไขปัญหาโดยวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียน ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และปลอดภัยจากสารเสพติดและสอดคล้องกับงานวิจัยของ อดิศักดิ์ สิงห์แก้ว (2562) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจร PDCA : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดป่าตึงห้วยยาบ อำเภอบ้านฉาง จังหวัดลำพูน พบว่า ได้รับความเห็นชอบการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) เห็นประโยชน์ของร่างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีองค์ประกอบครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่มากในด้านภาพรวม ตามแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้ในร่างระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจร PDCA มีความเหมาะสมกับวิธีดำเนินงาน ระยะเวลา สมาชิกที่ร่วมสนทนากลุ่มมีความคิดเห็นพ้องต้องกัน มีการสร้างความตระหนักและเห็นความสำคัญของการร่างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนวัดป่าตึง

6.2 คู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมือง เกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 ส่วนใหญ่ผู้ประเมินมีข้อเสนอแนะและข้อความเห็นว่า มีความเหมาะสมในการนำคู่มือมาพัฒนาผู้เรียน เนื่องจากครูผู้สอนได้ศึกษาตามคำแนะนำการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทำ

ให้ผู้บริหาร หัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน และครูที่ปรึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดความเข้าใจ สามารถปฏิบัติตามได้และศึกษาคู่มือการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ตาม เนื้อหาสาระของแต่ละด้านอย่างเหมาะสมในการนำไปใช้ และวัตถุประสงค์ของการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รวมทั้งการจัดลำดับขั้นตอนของเนื้อหา มีความเหมาะสมต่อผู้เรียน ซึ่งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พัฒนาผู้เรียนมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองทั้งด้านร่างกายสติปัญญา อารมณ์ และสังคม มีความรับผิดชอบ รู้จักการแก้ปัญหา และตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผลครูผู้ปฏิบัติการสอนมีวิธีการวัดผลประเมินผลที่ชัดเจน รวมทั้งรูปแบบการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพัฒนาผู้เรียน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำระบบอื่น ๆ และบูรณาการระบบอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) ได้ให้ความหมายว่าระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนพร้อมด้วยวิธีการ และ เครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูประจำชั้น หรือ ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานและบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษาอันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคนฯฯ มีส่วนร่วมและการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การส่งเสริม พัฒนา การป้องกัน และการแก้ไขปัญหาให้แก่ นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤตทั้งปวง และสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ได้สรุปคุณค่าของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้ คือ 1)นักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา 2)สัมพันธ์ภาพระหว่างครูกับนักเรียน เป็นไปด้วยดีและอบอุ่น 3)นักเรียนรู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ มีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ซึ่งจะเป็นรากฐานในการพัฒนาความเก่ง (IQ)คุณธรรมจริยธรรม (MQ) และความมุ่งมั่นที่จะเอาชนะอุปสรรค (AQ) 4)นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขและได้รับการส่งเสริมพัฒนาตามศักยภาพโดยรอบด้าน 5)ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างเข้มแข็งจริงจังด้วยความเอื้ออาทร

6.3 คู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีเนื้อหาประกอบด้วย ปก คำนำ สารบัญ คำชี้แจงในการใช้คู่มือความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน วัตถุประสงค์ประโยชน์ของคู่มือส่วนประกอบของคู่มือหลักการเป้าหมายขอบเขตของงานคำจำกัดความ เนื้อหาตอนที่ 1 สถานการณ์ปัญหาสังคมที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน ตอนที่ 2 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและแนวปฏิบัติของโรงเรียนในกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานการศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ตอนที่ 3 การชี้แจงการใช้และเอกสารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 1)การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2)การคัดกรองนักเรียน 3)การป้องกันและแก้ไขปัญหา 4)การจัดกิจกรรมส่งเสริม 5)การส่งต่อ ตอนที่ 4 หลักเกณฑ์อื่นๆ คู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปรึกษา ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำคู่มือไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติได้จริง และทำให้ครูที่มีความถนัดต่างกัน เข้าใจไม่ตรงกัน หรือขาดประสบการณ์ ความรู้ ความชำนาญในการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สามารถจัดกิจกรรมและพัฒนาผู้เรียนไปในทิศทางเดียวกันได้ ทำให้ผู้เรียน เก่ง ดี มีสุข ตรงตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ตลอดจนผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้คู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นแนวทางในการดูแล กำกับ ติดตาม

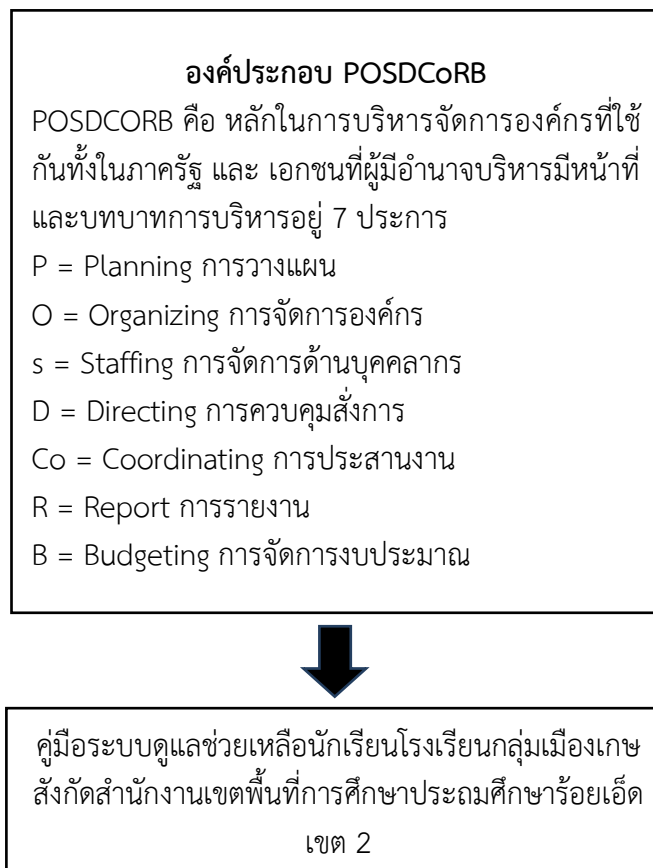
นิเทศ การจัดระบบพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วยซึ่งสอดคล้องกับ สมพร พุดตาล เบ็ทซ์ (2556) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของคู่มือในการปฏิบัติงาน ควรประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

- 1) ส่วนประกอบตอนต้น ได้แก่ 1.1)ปก 1.2)หน้าแสดงรายนามคณะผู้จัดทำและปีที่พิมพ์ 1.3)คำนำ 1.4)สารบัญ 1.5)แผนภูมิแสดงโครงสร้างของหน่วยงาน
- 2) ส่วนที่เป็นเนื้อหาหรือวิธีปฏิบัติงาน ได้แก่
 - 2.1)คำอธิบายลักษณะงาน 2.2)แผนภูมิแสดงสายงานปฏิบัติงาน 2.3)ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงาน 2.4)ภาพประกอบ
- 3) ส่วนประกอบตอนท้าย ได้แก่ 3.1)คำอธิบายศัพท์ 3.2)บรรณานุกรม และสอดคล้องกับ แนวคิดของ สมมาตร ประสุวรรณ (2554) ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับคู่มือที่ดีควรมีลักษณะในประเด็นหลักๆ ด้านเนื้อหาที่ถูกต้องและครอบคลุมสาระของคู่มือนั้นๆ การจัดลำดับของข้อมูลนำเสนอเป็น ขั้นตอนเข้าใจง่าย รายละเอียดของคู่มือต้องเข้าใจง่าย ผู้ศึกษาคู่มือเมื่ออ่านแล้วสามารถนำไปปฏิบัติ ตามได้และรูปแบบของ คู่มือควรมีความสวยงาม ทนต่อการใช้

จากผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือในการนำคู่มือไปใช้ ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และหัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน มีความเห็นว่า โดยรวม คู่มือนี้มีความเหมาะสมในการ นำไปใช้ออยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$, S.D.=0.35) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วลัยวัลย์ พุ่มพิงพุท (2554) ได้ศึกษาการพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต ผลการวิจัยพบว่า คู่มือการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่ง มหาวิทยาลัยรังสิต ผู้ประเมินมีความเห็นว่า มีความเหมาะสมในการนำคู่มือไปใช้โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

7. องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยผู้วิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้ 1) ในกระบวนการในการจัดทำคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 มีความจำเป็น ที่จะต้องนำกระบวนการ POSDCoRB มาช่วยในการวางแผนงาน 2) กระบวนการ POSDCoRB มีหลักการ บริหาร 7 หลัก สามารถนำมาเป็นการบริหาร การจัดทำคู่มือระบบดูแลนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ ทั้ง 5 ด้าน 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การป้องกันและแก้ไขปัญหายุติ 4) การจัด กิจกรรมส่งเสริม 5) การส่งต่อ และจากองค์ความรู้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐานิศรา กาบบัวศรี (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง เทคนิคและกระบวนการ POSDCoRB Process and Technique of POSDCoRB ผลการวิจัยพบว่า แม้ว่ายุคสมัยจะเปลี่ยนไปตามกระแสสมัยนิยม แต่กระบวนการบริหารแบบ POSDCoRB เป็นหลักการบริหารที่เป็นที่นิยมอย่างมากแม้จะเป็นหลักการบริหารแบบดั้งเดิมในยุคคลาสสิกก็ตาม และยัง ถือว่าเป็นหลักการบริหารพื้นฐานที่ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอน หรือแม้แต่ผู้บริหารใน หน่วยงานเอกชนจำเป็นต้องใช้ในการบริหาร นอกจากกระบวนการบริหารแบบ POSDCoRB แล้ว ผู้บริหารที่ ดีในยุคปัจจุบันควรเพิ่มการบริหารแบบดั้งเดิมควบคู่กับระบบคุณธรรมหลักธรรมาภิบาลอีกด้วย

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า การจัดทำคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 ควรศึกษาการจัดทำคู่มือจากงานวิจัยเพื่อการจัดทำคู่มือที่เหมาะสมมากที่สุด และศึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากงานวิจัยเพื่อความเหมาะสมของคู่มือให้สมบูรณ์ที่สุด

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน ครูที่ปรึกษาสามารถใช้คู่มือเป็นแนวทาง ในการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ตามความเหมาะสม

8.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน ครูที่ปรึกษาควรศึกษาข้อมูลในคู่มือ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้ถูกต้อง

8.2.3 ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน ครูที่ปรึกษาควรสนับสนุนให้นักเรียนทุกคน ได้มีส่วนร่วมในการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มากที่สุด โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของตัวบุคคลที่ต้องการพัฒนากับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมตามความเหมาะสม

8.2.4 ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน ครูที่ปรึกษาควรติดตามผลการใช้คู่มือ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนให้มากยิ่งขึ้น

8.2.5 ผู้บริหารสถานศึกษาใช้คู่มือเป็นแนวทางในการดูแล กำกับ ติดตาม นิเทศ และพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือเรียนในโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดจากการนำคู่มือไปใช้ เพื่อสนับสนุน ส่งเสริมให้คำปรึกษาและเพิ่มเวลาให้ครูได้ศึกษาคู่มือให้มากขึ้น

8.3.2 ควรมีการศึกษาปัญหาและความต้องการในการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อพัฒนาและประเมินคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนในทุกระดับต่อไป

9. บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2550). *ภาวะสุขภาพจิต*. พิมพ์ครั้งที่ 4. นนทบุรี : องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ฐานิศรา กาบบัวศรี. (2562). เทคนิคและกระบวนการ POSDCoRProcess and Technique of POSDCORB. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทยหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*. 1(3). 56-60.
- ธิดินัดดา สิงห์แก้ว. (2562). *การพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจร PDCA : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดป่าตึงห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2538). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- โรงเรียนในกลุ่มเมืองเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. (2564). *โรงเรียนกลุ่มเมืองเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2*. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2564. จาก <http://www.ret2.go.th/ict/>.
- วัลย์วัลย์ พุ่มพิงพุทธ. (2554). *การพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*.
- สมพร พุดตาล เบ็ทซ์. (2556). *การจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน.วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 1(ฉบับพิเศษ). 88-95.
- สมมาตร ประสูวรรณ. (2554). *การพัฒนาคู่มือครูในโรงเรียนทหารช่าง*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). **แนวทางการเขียนรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประจำปีของสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- _____. (2551). **แนวดำเนินงานของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ : ศรุสภา.
- _____. (2560). **แนวทางการประเมินตามสภาพจริง**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติกระทรวงศึกษาธิการ. (2562). **ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด**. กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี.
- เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ. (2559). **เรื่องนำรัฐสู่การใช้หลักสูตร**. กรุงเทพฯ : บริษัทอักษรเจริญทัศน์ จำกัด.

รูปแบบการจัดการความรู้ของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1*

KNOWLEDGE MANAGEMENT MODEL OF PERSONNEL IN BASIC EDUCATIONAL
INSTITUTIONS UNDER KHONKAEN PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 1

เมือง สุวรรณแสนทวี¹ และทิวรรักษ์ รุ่งแก้ว²

Mueang Suwanseantavee¹ and Titirut Rungkaew²

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1¹

KhonKaenPrimary Educational Service Area Office 1¹

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง²

Thammasat University Lampang Campus²

Email : oirdecon559@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการจัดการความรู้ของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 2) เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการความรู้ของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 3) เพื่อประเมินรูปแบบการจัดการความรู้ของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 163 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 160 คน ครูผู้สอน จำนวน 237 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 560 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหาระหว่าง 0.67-1.00 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified})

ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ส่วนสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก และความต้องการจำเป็นของการจัดการความรู้ของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความต้องการจำเป็นโดยมีค่า PNI_{modified} อยู่ระหว่าง 0.44-0.50 2. รูปแบบการจัดการความรู้ของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ 2) การกำหนดความรู้ 3) การแลกเปลี่ยนความรู้ 4) การสร้างความรู้ 5) การถ่ายโอนความรู้ 3. ผลการประเมินรูปแบบการจัดการความรู้ของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น

* Received: September 11, 2022; Revised: October 24, 2022; Accepted: October 28, 2022

เขต 1 พบว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก สามารถนำไปใช้พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : รูปแบบ; การจัดการความรู้; บุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ABSTRACT

The objectives of this paper were: 1) to study the current condition, the desirable condition and the necessity of knowledge management of personnel in basic educational institutions under KhonKaenPrimary Educational Service Area Office 1, 2) to create a model of knowledge management of personnel in basic educational institutions under KhonKaen Primary Educational Service Area Office 1, and 3) to assess the model of knowledge management of personnel in basic education institutions under KhonKaen Primary Educational Service Area Office 1. The sample group consisted of 163 school principals, 160 school deputy directors, 237 teachers, a total of 560 people. The instrument used for data collection was a 5-level rating scale questionnaire with content accuracy between 0.67-1.00 and confidence value of 0.98. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation and needs analysis (PNI_{Modified}).

The results showed that: 1. The overall current condition is at a low level. For the overall desirable condition, it is at the high level and the need for knowledge management of personnel in basic educational institutions is at the level of need with PNI_{Modified} between 0.44-0.50. 2. The form of knowledge management of personnel in basic educational institutions consists of 1) applying knowledge, 2) formulation of knowledge, 3) sharing of knowledge, 4) knowledge creation, and 5) knowledge transfer. 3. The results of the assessment of the knowledge management model of personnel in basic educational institutions under KhonKaenPrimary Educational Service Area Office 1 are appropriate. It can be used to develop personnel in educational institutions effectively.

Keywords : Model; Knowledge Management; Personnel in Basic Educational Institutions

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การศึกษาเป็นกระบวนการสร้างเนื้อหาในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมและสร้างภูมิปัญญาให้แก่สังคม ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นฐานและเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการเมืองของประเทศที่จะใช้การศึกษาให้เป็นเครื่องมือในการพัฒนา

ประชากรและประเทศชาติให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้จำเป็นต้องพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ การศึกษาและให้มีประสิทธิภาพ และก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (สำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2554) ซึ่งการพัฒนากระบวนราชการไทย (พ.ศ.2546-2550) กำหนดให้มีการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award : PMQA) การปรับเปลี่ยนกระบวนการและวิธีการทำงานเพื่อยกระดับขีดความสามารถและ มาตรฐานการทำงานให้อยู่ในระดับมาตรฐานสากล (High Performance) โดยยึดหลักการบริหารกิจการ บ้านเมืองและสังคมที่ดี เพื่อให้มีการปฏิบัติที่เป็นภารกิจของรัฐมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2549) ในขณะเดียวกันสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) ได้มีข้อเสนอในการปฏิบัติการศึกษาารอบสอง (พ.ศ. 2552- 2555) และ(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) ได้มีข้อเสนอในการปฏิบัติการศึกษาารอบสาม (พ.ศ. 2556-2559) เพื่อ 1)พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของผู้เรียนให้สูงขึ้น 2)ผลิตและพัฒนาครูให้เป็น ครูดีและเก่ง มีจิตวิญญาณความเป็นครู แก้ปัญหาการขาดแคลนครู 3)เพิ่มประสิทธิภาพการบริหาร จัด การศึกษา โดยมุ่งเน้นกระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความคล่องตัว อิสระการบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4)สร้าง โอกาสทางการศึกษาให้ประชาชน ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต 5)การผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ โดยเฉพาะกำลังคนระดับ ดังกล่าวด้านช่างฝีมือ อาชีวศึกษา และกำลังคนระดับสูงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสาขาต่างๆ ที่ขาดแคลนโดยมุ่งเน้นให้คนไทยทุกคนได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีความสามารถในการแข่งขัน เท่าทัน และยืนหยัดอยู่ภายใต้สถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงของโลกทุกขณะได้อย่างสง่างาม อีกทั้งเพื่อ ตอบสนองการพัฒนาประเทศไทยที่ยั่งยืนในอนาคต จึงต้องมีการศึกษาทั้งในและนอกระบบ และ การศึกษาตามอัธยาศัยที่มีคุณภาพ คนไทยทุกคนมีโอกาสศึกษาที่เท่าเทียมกันและทั่วถึง ทุกภาคส่วนที่มี บทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อนำไปสู่คุณภาพคนไทยยุคใหม่ ครูยุคใหม่ สถานศึกษาและแหล่งการเรียนรู้ยุคใหม่ และการบริหารจัดการยุคใหม่ ตามเป้าหมายของชาติต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

ดังนั้น องค์กรต่างๆ จึงต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารจัดการทุนมนุษย์ (Human Capital) ซึ่งเป็นวิธีการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันยุคเศรษฐกิจ องค์ความรู้ (Knowledge Economy) โดยการให้ความสำคัญกับการบริหารคน นับตั้งแต่การสรรหาคัดเลือก พัฒนาองค์ความรู้ สร้างแรงจูงใจ และการรักษาคน ดังนั้น องค์กรจะต้องบริหารจัดการและพัฒนาเพื่อให้บุคลากรมีศักยภาพ ที่ดีที่สุด ผู้บริหารองค์กรจะต้องส่งเสริมให้บุคลากรมีความสามารถจัดการแก้ปัญหาเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว มีความกระตือรือร้น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้ ซึ่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ การเรียนรู้องค์กรและการเรียนรู้ของบุคลากร สำหรับการ เรียนรู้ของบุคลากรนั้นได้มาจากการศึกษา และการฝึกอบรมเพื่อควมมีประสิทธิภาพขององค์กร การเรียนรู้ ทำให้ส่งผลถึงการได้เปรียบเชิงแข่งขันขององค์กรและบุคลากร (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบ ราชการ, 2554) ดังนั้น บุคลากรจึงเป็นทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Capital) ที่สำคัญต่อการสร้าง ความสำเร็จหรือล้มเหลวขององค์กรและเป็นต้นทุนทางปัญญา (Intellectual Cost) ที่องค์กรต่างๆ

พยายามมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพและความสามารถให้มีประสิทธิภาพการทำงานสูงขึ้น ตลอดทั้งพัฒนาบุคลากรให้มีพฤติกรรมการทำงานที่องค์การคาดหวัง (Expected Work Behaviors) นำไปสู่ผลการปฏิบัติงานที่ดีที่สุด (Best Performance) และสัมฤทธิ์ผล ตามเป้าหมายและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของจังหวัดและระบบราชการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่มีบทบาทหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ 1)จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัยแผนพัฒนาการอุดมศึกษาและความต้องการของท้องถิ่น 2)วิเคราะห์การจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และทำหน้าที่กำกับ ตรวจสอบ ติดตาม เร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา 3)ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา 4)ส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาเพื่อคนพิการ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษ รวมทั้งประสานหน่วยงานด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่การศึกษา 5)กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัยในเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งหน่วยงานที่จัดการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัยในเขตพื้นที่การศึกษา 6)ศึกษา วิเคราะห์วิจัยและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาและที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา 7)ประสานงานระดมทรัพยากรด้านต่างๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดการและพัฒนาการศึกษา 8)ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา 9) ดำเนินและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษา ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมในเขตพื้นที่การศึกษา 10)ประสาน ส่งเสริมการดำเนินงานของคณะกรรมการ อนุกรรมการและคณะทำงานด้านการศึกษา 11)ประสานปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหน่วยงาน ภาคีรัฐ ภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะหน่วยงานตัวแทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา ในกรณีที่ต้องมีกิจกรรมร่วมมือเป็นตัวแทนดำเนินการหรือประชุมในจังหวัดโดยให้อำนาจการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาซึ่งตั้งอยู่ในอำเภอเมืองทำหน้าที่เป็นตัวแทนและประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาอื่นในจังหวัดเดียวกัน ส่วนการดำเนินกิจกรรมในระดับอำเภอ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษาอยู่ในเขตอำเภอทำหน้าที่เป็นตัวแทน และ 12)ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้มอบหมายจากหน่วยงานนโยบายส่วนกลาง (ราชกิจจานุเบกษา, 2553)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในความรับผิดชอบ 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองขอนแก่น อำเภอบ้านฝาง อำเภอพระยืน บริหารการศึกษาเฉพาะส่วนที่เป็นการศึกษาระดับประถมศึกษาในเขตพื้นที่รับผิดชอบโดย จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น วิเคราะห์ การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา รวมทั้งกำกับติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ ส่งเสริม

สนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษา จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินผลสถานศึกษาของเอกชนองค์การและสถาบันอื่นๆ ที่จัดการศึกษาในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ดังนั้น ประสิทธิภาพการของการบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จึงส่งผลโดยตรงต่อสถานศึกษาในสังกัดจำนวนมากซึ่งหมายถึงจะส่งผลต่อผู้เรียนและคุณภาพการศึกษาในภาพรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจึงต้องมีความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธี 1) การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี 2) มีการประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของภารกิจและคุณภาพการให้บริการ โดยจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการได้กำหนด ซึ่งเป็นสัญญาการปฏิบัติราชการ และ 3) การประเมินผลการปฏิบัติราชการ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1, 2564)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนในการส่งเสริมให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 นำนโยบายในระดับเขตพื้นที่การศึกษาไปปฏิบัติ เน้นการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการจัดการความรู้ด้านการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาของชาติและความต้องการของชุมชนตามเจตนารมณ์ในการพัฒนาระบบราชการและการปฏิรูปการศึกษาให้มีการขับเคลื่อนอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม จึงมีความสนใจในการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาโมเดลโครงสร้างเชิงเส้นปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการความรู้ของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานเป็นมิติใหม่ทางการศึกษา ซึ่งการค้นหาคำตอบความจริงในการวิจัยครั้งนี้ จะนำไปสู่การวางแผนการจัดการความรู้ขององค์กร เพื่อเป็นกลไกที่ส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการจัดการความรู้ของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

2.2 เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการความรู้ของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

2.3 เพื่อประเมินรูปแบบการจัดการความรู้ของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

3. ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

3.1 ใต้อองค์ความรู้เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการความรู้ของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถนำผลจากการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการจัดการความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ผลจากการศึกษาความต้องการจำเป็นของการจัดการความรู้ของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคลากรสามารถนำไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 ผลการวิจัยนี้จะป็นสารสนเทศที่มีคุณูปการในการกำหนดทิศทางการหรือยุทธศาสตร์ในการจัดการความรู้ของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 รวมทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อไป

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการความรู้ของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970) จึงได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็น ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 163 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 160 คน ครูผู้สอน จำนวน 237 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 560 คน ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตามวิธีลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) มีค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหาระหว่าง 0.67-1.00 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของรูปแบบการจัดการความรู้ของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการจัดการความรู้ของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการจัดการความรู้ของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

ตัวแปร	สภาพปัจจุบัน (D)	สภาพที่พึงประสงค์ (I)	PNI	ลำดับ
1. การสร้างความรู้	2.07	3.97	0.48	4
2. การกำหนดความรู้	2.13	4.14	0.49	2
3. การถ่ายโอนความรู้	2.20	3.94	0.44	5
4. การแลกเปลี่ยนความรู้	1.93	3.82	0.49	2
5. การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้	1.87	3.73	0.50	1
รวม	2.04	3.92	-	-

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ส่วนสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก และความต้องการจำเป็นของการจัดการความรู้ของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีความต้องการจำเป็นโดยมีค่า $PNI_{modified}$ อยู่ระหว่าง 0.44-0.50 รายการความต้องการจำเป็นที่พบว่ามีค่า $PNI_{modified}$ มากกว่า .30 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงที่สุดเป็นลำดับแรก ($PNI_{modified}=0.50$) รองลงมา คือ การกำหนดความรู้, การแลกเปลี่ยนความรู้ ($PNI_{modified}=0.49$) การสร้างความรู้ ($PNI_{modified}=0.48$) และการถ่ายโอนความรู้ ($PNI_{modified}=0.44$) ตามลำดับ

5.2 รูปแบบการจัดการความรู้ของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ประกอบด้วย 1)การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ 2)การกำหนดความรู้ 3)การแลกเปลี่ยนความรู้ 4)การสร้างความรู้ 5)การถ่ายโอนความรู้

5.3 ผลการประเมินรูปแบบการจัดการความรู้ของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก สามารถนำไปใช้พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับน้อยส่วนสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังขาดการสนับสนุนเกี่ยวกับการจัดการความรู้ให้กับบุคลากรอย่างจริงจัง มีการจัดสรรงบประมาณที่ยังไม่เพียงพอและมีกระจายของงบประมาณลงสู่การปฏิบัติยังไม่ทั่วถึง สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑามาศ อินตรา (2564) ที่ได้ศึกษาการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการในหน่วยงานสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ผลการวิจัยพบว่า การจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการในหน่วยงานสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

6.2 รูปแบบการจัดการความรู้ของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ประกอบด้วย 1)การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ 2)การกำหนดความรู้ 3)การแลกเปลี่ยนความรู้ 4)การสร้างความรู้ 5)การถ่ายโอนความรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการจัดการความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องพัฒนาความรู้ ความสามารถให้เกิดความเชี่ยวชาญ โดยมีการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้การกำหนดความรู้ให้เกิดขึ้นกับบุคลากรการแลกเปลี่ยนความรู้การสร้างความรู้ และการถ่ายโอนความรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปโดยการปรับเปลี่ยนแผนงาน เน้นสัมฤทธิ์ผลของการดำเนินงานโดยการปรับทัศนคติและพฤติกรรมกรปฏิบัติงาน เน้นการสร้างแนวคิดใหม่ตามหลักวิชาการสมัยใหม่ด้วยการจัดการความรู้ (Knowledge Management–KM) เพื่อนำไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลพัทธ์ กุลชาติติก (2561) รูปแบบการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ผลการวิจัย พบว่า กระบวนการจัดการความรู้ คณะ/วิทยาลัยของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ มีการดำเนินงานกำหนดประเด็นความรู้ที่สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์และเกณฑ์ประกันคุณภาพ มีกิจกรรมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จัดเก็บองค์ความรู้ผ่านทางเอกสารและข้อมูลสารสนเทศ มีการเผยแพร่องค์ความรู้ผ่านทางช่องทางต่างๆ และมีการนำองค์ความรู้ไปใช้ รูปแบบกระบวนการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

รัตนโกสินทร์ พบว่ามีการพัฒนาให้เป็นรูปแบบขั้นตอนการจัดการความรู้ของสำนักงาน ก.พ.ร. คือการบ่งชี้ความรู้ การสร้างและแสวงหาความรู้ การจัดความรู้ให้เป็นระบบ การประมวลและกลั่นกรองความรู้ การเข้าถึงความรู้ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการเรียนรู้

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 จากผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ดังนั้น สถานศึกษาควรสนับสนุนการจัดการความรู้ให้เกิดขึ้นจากความร่วมมือของบุคลากรทุกคน โดยให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาความรู้ความสามารถในการพัฒนางานโดยการเชื่อมโยงการถ่ายโอนความรู้ แลกเปลี่ยนสิ่งที่มีความรู้ การปรับปรุงและบูรณาการให้เข้ากับการปฏิบัติงานของแต่ละคน

7.1.2 รูปแบบการจัดการความรู้ ถูกพัฒนาอย่างเป็นระบบนำไปใช้พัฒนาความสามารถในด้านการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นบุคลากรที่นำรูปแบบไปใช้ควรคำนึงถึงบริบทของสถานศึกษาและวัฒนธรรมองค์กร

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

7.2.1 รูปแบบการจัดการความรู้ของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ประกอบด้วย การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้การกำหนดความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้การสร้างความรู้การถ่ายโอนความรู้ ดังนั้น สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรสนับสนุนให้บุคลากรนำองค์ประกอบที่ได้จากการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาการจัดการความรู้

7.2.2 ควรนำรูปแบบการจัดการความรู้ไปใช้ในการถ่ายโอนความรู้ให้บุคลากรเกิดความเชื่อมั่นในความสามารถตนเองจนพัฒนาให้เกิดความสามารถด้านการจัดการความรู้ที่มีประสิทธิภาพ

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

7.3.1 ควรทำการศึกษาในรูปแบบการจัดการความรู้ในศตวรรษที่ 21 ในลักษณะเชิงลึกเพียงด้านใดด้านหนึ่งโดยใช้วิธีการผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ อย่างหลากหลายวิธีการตั้งเป้าหมายให้ถึงการเป็นวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในด้านนั้นๆ

7.3.2 ควรศึกษาและพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ไปใช้ในการพัฒนาด้านอื่นๆ เช่น พัฒนาด้านการบริการวิชาการหรือ ด้านการบริหารงานวิชาการ เป็นต้น

8. บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). 2552 ทศวรรษที่สองของการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- กุลพัทธ์ กุลชาติดีโลก. (2561). รูปแบบการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์. วารสารศาสตร์การศึกษาและการพัฒนามนุษย์. 2(2). 41-46.
- จุฑามาศ อินตรา. (2564). การจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการในหน่วยงานสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม. วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา. 11(2). 275-286.

- นางลักษณ์ วิรัชชัย, และสุวิมล ว่องวาณิช.(2541). **การสังเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษาด้วยการวิเคราะห์
อภิमानและการวิเคราะห์เนื้อหา**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรี
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2543). การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พ.ศ.
2553. ราชกิจจานุเบกษาเล่ม 127 ตอน พิเศษ 109 ง; 14 กันยายน 2553.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. (2564). **รายงานประจำปี 2564**. ขอนแก่น :
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.(2554). **การจัดการความรู้ Knowledge Management:
KM) กับการบริหารราชการสมัยใหม่**. สืบค้นเมื่อ 14 กรกฎาคม 2564. จาก [http://
www.thailocaladmin.go.th/work/km/home/kmstory2.htm](http://www.thailocaladmin.go.th/work/km/home/kmstory2.htm).
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2564). **รายงานประจำปี 2564 สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาระบบราชการ**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2554). **คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอก
รอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา พ.ศ. 2554**.
กรุงเทพฯ : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). **สภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้**.
กรุงเทพฯ : วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2550). **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. **Educational
and Psychological Measurement**. 30(3). 607-610.

กลยุทธ์การบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4*
STRATEGY FOR THE MANAGEMENT OF SCOUT ACTIVITIES IN THE SCHOOLS
UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF BURIRAM PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA 4

สายฟ้า หาสีสุข¹ และรพีพรรณ ปรีชา²
Saifa Haseesuk¹ and Rapeepan Preecha²
โรงเรียนบ้านเมืองแก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4¹
Banmuangkae School of the Office of Buriram Primary Educational Service Area 4¹
โรงเรียนบ้านหนองนกกรเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4²
Bannongnokgrian School of the Office of Buriram Primary Educational Service Area 4²
Email : Sky.saifa20@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 แบ่งออกเป็น 2 ระยะ 1)สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือจำนวน 192 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น 2)กำหนดกลยุทธ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือ จำนวน 6 คน และ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์แบบบันทึกการสนทนา กลุ่ม และแบบประเมินกลยุทธ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น PNI_{modified}

ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับปานกลางสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด ลำดับความต้องการจำเป็น ด้านผู้บริหาร ด้านผู้กำกับลูกเสือ ด้านลูกเสือและด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือตามลำดับ 2. ผลการกำหนดกลยุทธ์ ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ คือ 1)กลยุทธ์การพัฒนาวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร 2)กลยุทธ์เสริมสร้างความรู้ของผู้กำกับลูกเสือ 3)กลยุทธ์สร้างความตระหนักรู้ของลูกเสือและ 4)กลยุทธ์การจัดกิจกรรมลูกเสือที่มีประสิทธิภาพ ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : กลยุทธ์; การบริหาร; กิจกรรมลูกเสือ

*Received: September 15, 2022; Revised: November 22, 2022; Accepted: November 23, 2022

ABSTRACT

The objectives of this research were to Develop of Strategy for the Management of Scout Activities in the Schools under the Jurisdiction of the Office of Buriram Primary Educational Service Area 4, The research was divided into 2 phases: 1) Study the current condition, the Desirable condition and the needs, The sample group There were 192 School Directors and Teachers who teach Boy Scouts by Stratified sampling. 2) Set a Strategy, informant group School Directors and Teachers who teach Boy Scouts comprising 6 people and 9 experts, purposive sampling. The tools used for data collection were a questionnaire, an interview form, Focus group form and a Strategyassessment form. Data were analyzed by using descriptive statistics such as frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, analyze the priorities of the necessary needs with the PNI Modified Index

The results were as follows: 1. the current conditions were at medium level, Desirable condition at the highest level, The needs are arranged in the following order: Scout director of school, Scout leader, Scouts and Scout activitiesrespectively. 2. Set a Strategy, consisted of 4 main strategies, 1) Develop of Vision for Scout director of school Strategies, 2) Enhance knowledge for Scout leader Strategies, 3) Raise awareness for Scouts Strategies and 4) Effective Scout activities Strategies, The results of the suitability assessment and the feasibility assessment were at the high level.

Keywords : Strategy; Management; Scout Activities

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมหนึ่งในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ตามพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551 ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ เพื่อเป็นแนวทางในการฝึกอบรมเด็กและเยาวชน ในมาตรา 8 ดังนี้ “คณะลูกเสือแห่งชาติมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมือง มีความรับผิดชอบ และช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสามัคคี มีความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้ เพื่อความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศชาติ” จะเห็นได้ว่ากิจกรรมลูกเสือเป็นขบวนการพัฒนาเยาวชนที่จะช่วยส่งเสริมให้การศึกษาของประเทศไทยได้รับการพัฒนา อีกทั้งเป็นกิจกรรมที่ได้รับการยอมรับจากทั่วโลกในการที่มีส่วนช่วยปลูกฝังและพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนด้วยกิจกรรมและวิธีการต่างๆ ให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ, 2551)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (2551) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนว่า มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้าน เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม

จริยธรรมมีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์วิชาลูกเสือ-เนตรนารี จึงเป็นการเรียนการสอนที่มีคุณประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะเน้นความสามัคคี ความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกัน ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์อันดีซึ่งกันและกัน ระหว่างทุกคนชั้น นอกจากนี้ยังฝึกให้เป็นผู้รู้จักเสียสละ เป็นการอบรมนิสัยให้ผู้ที่เป็นลูกเสือเป็นพลเมืองดี มีนิสัยชอบสังเกต เชื่อฟัง และฟังตนเอง ซื่อสัตย์มีระเบียบวินัย มีการพัฒนาทั้งกาย จิตใจ และศีลธรรม ไม่เกี่ยวข้องกับลัทธิทางการเมืองใดๆ (สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, 2551)

กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี นอกจากจะมีคุณประโยชน์ดังกล่าวมาแล้วแต่พบว่าในการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ในสถานศึกษา สภาพสถานการณ์การดำเนินงานลูกเสือในปัจจุบันสรุปได้ ดังนี้ งานลูกเสือมีลักษณะเป็นวิชาบังคับเลือก การเข้าร่วมกิจกรรมจึงเกิดจากการบังคับมิใช่สมัครใจ นักเรียนจึงเรียนเพื่อให้ผ่านเกณฑ์ตามที่โรงเรียนกำหนดเท่านั้น ไม่มีจิตวิญญาณของลูกเสือ-เนตรนารี ที่แท้จริง เป็นเหตุให้ไม่ได้รับประโยชน์จากการเรียนกิจกรรมลูกเสือเท่าที่ควรและยังขาดแคลนครูผู้สอนทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณเนื่องจากครูผู้สอนไม่ได้ผ่านการฝึกอบรม ไม่ได้มีใจรักการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ จึงเป็นเหมือนการบังคับ ไม่ได้เห็นคุณค่าและความสำคัญ ของกิจการลูกเสืออีกทั้งผู้บริหารระดับสูงและผู้บริหารสถานศึกษา ไม่เข้าใจและไม่มีความศรัทธาต่อกิจการลูกเสือ กฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องในปัจจุบันไม่สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา และระบบราชการทำให้ไม่มีผู้รับผิดชอบกิจการลูกเสือตามพระราชบัญญัติ ลูกเสือทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาครวมทั้งหลักสูตรการเรียนการสอนไม่ทันสมัย การจัดกิจกรรมลูกเสือ จึงต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงให้เน้นเชิงปฏิบัติมากยิ่งขึ้น สำหรับผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการเน้นให้เด็กเก่งทางด้านวิชาการมากกว่าการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม อีกทั้งยังขาดการประเมินผลและการประกันคุณภาพหลักสูตรของแต่ละโรงเรียนอีกด้วยในส่วนของค่ายลูกเสือที่มีอยู่ทั่วประเทศก็ไม่ได้ได้รับการพัฒนาดูแลเอาใจใส่อย่างต่อเนื่องทำให้ซาร์ชุดทรุดโทรมไม่มีผู้ดูแลและไม่มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (คงศักดิ์ เจริญรักษ์ และคณะ, 2548) การจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ยังมีปัญหาในด้านการบริหารและการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร ด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน ด้านการประชาสัมพันธ์และบริการ (สุรพงษ์ สุวรรณ, 2554)

การกำหนดกลยุทธ์ขององค์การใดๆ ควรมีการศึกษาสภาพแวดล้อมของหน่วยงาน เพื่อให้ทราบสถานการณ์ที่แท้จริงขององค์การ ผู้บริหารสามารถปรับองค์การใหม่เหมาะสม และการวางแผนเชิงกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับสภาพที่ต้องการ (สาคร สุขศรีวงศ์, 2559) ดังที่ Gareth & Jennifer (2016) ได้นำเสนอว่าการกำหนดกลยุทธ์ของสโมสรลูกเสือจะช่วยให้มีแนวทาง วิธีดำเนินการ ตัวชี้วัดที่มีความเป็นระบบ มีเป้าหมายที่ชัดเจนในการปฏิบัติ มาใช้เป็นตัวกำหนดแนวทางในการบริหารกิจการของสโมสรลูกเสือ ซึ่งจะช่วยให้มีการจัดการที่เป็นระบบ มีทิศทางมีระเบียบแบบแผนที่จะช่วยให้เกิดการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจภาพรวมของความต้องการขององค์กรและความสามารถในปัจจุบัน ทำให้สามารถจัดลำดับความสำคัญในการดำเนินงานและเป้าหมาย ช่วยให้มีการดำเนินงานและการใช้ทรัพยากรต่างๆ เป็นไปอย่างเหมาะสมการบริหารเชิงกลยุทธ์ จึงเป็นการกำหนดทิศทางหรือวิถีทาง

ในการดำเนินงานขององค์กรเพื่อให้งานบรรลุผลตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งการกำหนดแนวทางหรือทิศทางในการดำเนินงานนั้น ผู้บริหารจำเป็นจะต้องทำการวิเคราะห์และประเมินปัจจัยต่างๆ ที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร เพื่อจัดทำแผนงานดำเนินงานที่เหมาะสมที่สุด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุธรรม ธรรมทัศน์านนท์, 2558)

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาและพัฒนากลยุทธ์การบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 เพื่อพัฒนาการบริการการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

2.2 เพื่อกำหนดกลยุทธ์การบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ได้ทราบสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 สำหรับนำไปใช้ในการศึกษาสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติเป็นเลิศและยกย่องกลยุทธ์

3.2 ได้กลยุทธ์การบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 สำหรับนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน(Mixed Methods Research) แบ่งการดำเนินการเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูกิจกรรมลูกเสือจำนวน 382 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 191 คน ครูกิจกรรมลูกเสือ จำนวน 191 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูกิจกรรมลูกเสือ จำนวน 192 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 96 คน ครู จำนวน 96 คน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจำนวนประชากรทั้งหมด กับตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และคำนวณหาค่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรที่ได้มา

จากวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นมีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) เท่ากับ 0.80-1.00 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน เท่ากับ 0.88 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ 0.91 และมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item-Total Correlations) อยู่ระหว่าง 0.55-0.87 นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความสอดคล้อง และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ระยะที่ 2 กำหนดกลยุทธ์การบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และภาวะคุกคาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูกิจกรรมลูกเสือจำนวน 6 คน จากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลูกเสือ จำนวน 3 แห่ง โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่มตรวจสอบยืนยันและประเมินกลยุทธ์ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และแบบประเมินกลยุทธ์มีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) เท่ากับ 0.80 – 1.00 ค่าความเชื่อมั่นของประเมินความเหมาะสม เท่ากับ 0.90 ค่าความเชื่อมั่นของประเมินความเป็นไปได้ เท่ากับ 0.91 และมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item-Total Correlations) อยู่ระหว่าง 0.55-0.89 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวมรายด้าน

การบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน		
1. ด้านลูกเสือ	3.46	0.58	ปานกลาง	4.56	0.57	มากที่สุด	0.318	3
2. ด้านผู้บริหาร	3.33	0.73	ปานกลาง	4.62	0.52	มากที่สุด	0.387	1
3. ด้านผู้กำกับลูกเสือ	3.37	0.65	ปานกลาง	4.58	0.55	มากที่สุด	0.359	2
4. ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือ	3.48	0.55	ปานกลาง	4.52	0.61	มากที่สุด	0.299	4
โดยรวม	3.41	0.63	ปานกลาง	4.57	0.56	มากที่สุด	0.340	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก($\bar{X}=3.41$) พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือ($\bar{X}=3.48$)และด้านลูกเสือ($\bar{X}=3.46$)ด้านผู้กำกับลูกเสือ($\bar{X}=3.37$) และด้านผู้บริหาร($\bar{X}=3.33$) สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด($\bar{X}=4.57$) พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านผู้บริหาร($\bar{X}=4.62$) ด้านผู้กำกับลูกเสือ($\bar{X}=4.58$) ด้านลูกเสือ($\bar{X}=4.56$) และด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือ($\bar{X}=4.52$) ลำดับความต้องการจำเป็น เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านผู้บริหาร($PNI_{\text{modified}}=0.387$) ลำดับที่ 2 ด้านผู้กำกับลูกเสือ($PNI_{\text{modified}}=0.359$) ลำดับที่ 3 ด้านลูกเสือ($PNI_{\text{modified}}=0.318$) และลำดับที่ 4 ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือ($PNI_{\text{modified}}=0.299$)

5.2 ผลการกำหนดกลยุทธ์การบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวม

กลยุทธ์การบริหารกิจกรรมลูกเสือ ในสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. กลยุทธ์การพัฒนาวิสัยทัศน์ของ ผู้บริหาร	4.44	0.55	มาก	4.48	0.52	มาก
2. กลยุทธ์เสริมสร้างความรู้ของผู้ กำกับลูกเสือ	4.44	0.55	มาก	4.48	0.52	มาก
3. กลยุทธ์สร้างความตระหนักของผู้ ลูกเสือ	4.48	0.52	มาก	4.48	0.52	มาก
4. กลยุทธ์การจัดกิจกรรมลูกเสือที่ มีประสิทธิภาพ	4.56	0.53	มากที่สุด	4.56	0.53	มากที่สุด
โดยรวม	4.48	0.54	มาก	4.50	0.52	มาก

จากตารางที่ 2 กลยุทธ์การบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก ได้แก่ 1)กลยุทธ์การพัฒนาวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร 2)กลยุทธ์เสริมสร้างความรู้ของผู้กำกับลูกเสือ 3)กลยุทธ์สร้างความตระหนักของผู้ลูกเสือ และ 4)กลยุทธ์การจัดกิจกรรมลูกเสือที่มีประสิทธิภาพผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน ด้านความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมาก($\bar{X}=4.48$) และด้านความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก($\bar{X}=4.50$)

6. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยการพัฒนากลยุทธ์การบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

6.1 ผลศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 อภิปรายผล ดังนี้

6.1.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวมรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะว่าสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 มีการดำเนินกิจกรรมลูกเสือตามหลักสูตรแต่ภาพรวมยังมีการนำกิจกรรมลูกเสือไปจัดกิจกรรมยังไม่เต็มที่อีกยังต้องการนวัตกรรมในการขับเคลื่อนกิจกรรมลูกเสือในสถานที่มีประสิทธิภาพ ดังที่ คงศักดิ์ เจริญรักษ์ และคณะ (2548) ได้นำเสนอว่า หลักสูตรการเรียนการสอนไม่ทันสมัย การจัดกิจกรรมลูกเสือ จึงต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงให้เน้นเชิงปฏิบัติการมากยิ่งขึ้น สำหรับผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการเน้นให้เด็กเก่งทางด้านวิชาการมากกว่าการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม อีกทั้งยังขาดการประเมินผลและการประกันคุณภาพหลักสูตรของแต่ละโรงเรียนอีกด้วยในส่วนของค่ายลูกเสือที่มีอยู่ทั่วประเทศก็ไม่ได้รับการพัฒนาดูแลเอาใจใส่อย่างต่อเนื่องทำให้ชำรุดทรุดโทรมไม่มีผู้ดูแล และไม่มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานสอดคล้องกับงานวิจัยของ สัญญา โตะหนู (2559) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ของกิจกรรมลูกเสือกับการเป็นพลเมืองดีในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา สังกัดเมืองพัทยาผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา สังกัดเมืองพัทยาโดยรวมอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายฟ้า หาสุข (2563) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

6.2.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 โดยรวมรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 มีความต้องการในการพัฒนาการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นด้วยกิจกรรมลูกเสือช่วยให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (2551) ได้นำเสนอว่า วิชาลูกเสือ-เนตรนารี จึงเป็นการเรียนการสอนที่มีคุณประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะเน้นความสามัคคี ความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกัน ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์อันดีซึ่งกันและกัน ระหว่างทุกคนชั้น นอกจากนั้นยังฝึกให้เป็นผู้รู้จักเสียสละ เป็นการอบรมนิสัยให้ผู้ที่เป็นลูกเสือเป็นพลเมืองดี มีนิสัยชอบสังเกต เชื่อฟัง และฟังตนเอง ชื่อสัตย์มีระเบียบวินัย มีการพัฒนาทั้งกาย จิตใจ และศีลธรรม ไม่เกี่ยวข้องกัมลัทธิทางการเมืองใดๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สาวิตรี ลามพัฒน์ (2559) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์การบริหารการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และลูกเสือ-เนตรนารี

โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสรรพสิทธิ์ ศรีระวรรณ (2562) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ผลการวิจัยพบว่าสภาพที่พึงประสงค์การบริหารการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

6.2.3 ลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านผู้บริหาร ด้านผู้กำกับลูกเสือ ด้านลูกเสือ และด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือ ตามลำดับตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะว่ากิจกรรมลูกเสือเป็นแนวทางการปฏิบัติเพื่อปรับปรุงพฤติกรรมของผู้เรียนให้เป็นคนดีและอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข โดยเริ่มจากผู้บริหารต้องมีการวิสัยทัศน์ในด้านการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษา ผู้กำกับมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ปลูกฝังจิตสำนึกให้ผู้เรียนมีคุณธรรม และจัดกิจกรรมอย่างเป็นรูปธรรมสม่ำเสมอ เพื่อให้กิจกรรมลูกเสือดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ของลูกเสือ ดังที่ สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ (2551) นำเสนอ พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551 มาตรา 8 กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติว่า เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจและศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบและช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสามัคคีและเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้ เพื่อความสงบสุข และความมั่นคง ของประเทศชาติตามแนวทางดังต่อไปนี้ 1) ให้มีนิสัยในการสังเกตจดจำ เชื่อฟัง และพึ่งตนเอง 2) ให้ชื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัยและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น 3) ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์ 4) ให้รู้จักทำการฝีมือ และฝึกฝนให้ทำการต่างๆ ตามความเหมาะสม 5) ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณีวัฒนธรรมและความมั่นคงของประเทศชาติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สรรพสิทธิ์ ศรีระวรรณ (2562) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ด้านผู้บริหารโรงเรียน ด้านผู้กำกับลูกเสือ ด้านผลงานดีเด่น ด้านการจัดมวกิจกรรมลูกเสือ และด้านลูกเสือ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายฟ้า หาสีสุข (2563) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือ ลำดับที่ 2 ด้านลูกเสือและด้านผู้กำกับลูกเสือ และลำดับที่ 3 ด้านผู้บริหาร

6.2 ผลการกำหนดกลยุทธ์การบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

6.2.1 ผลการกำหนดกลยุทธ์การบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก ได้แก่ 1) กลยุทธ์การพัฒนาวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร 2) กลยุทธ์เสริมสร้างความรู้ของผู้กำกับลูกเสือ 3) กลยุทธ์สร้างความตระหนักรู้ของลูกเสือ และ 4) กลยุทธ์การจัดกิจกรรมลูกเสือที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพที่ถูกต้องนำไปกำหนดกลยุทธ์ตามแนวคิดของ

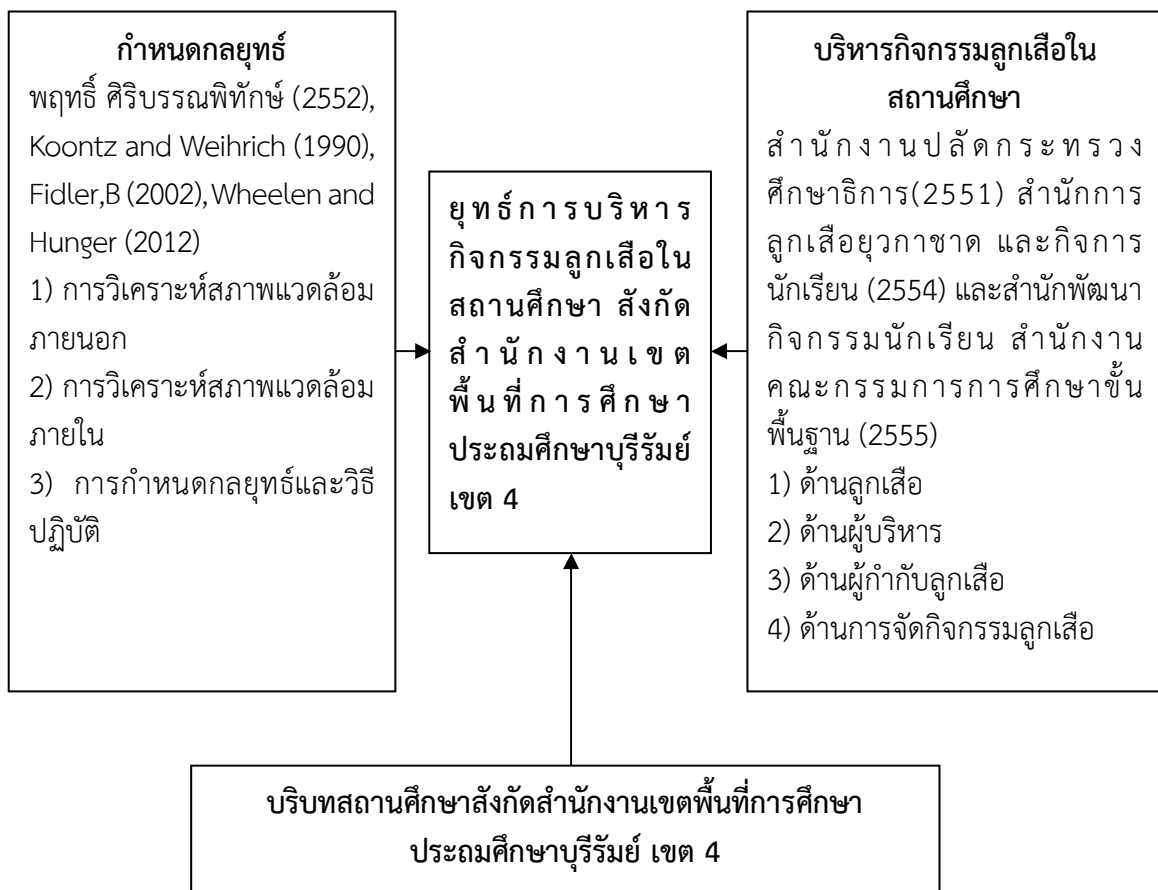
พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ (2552) Koontz and Weihrich (1990) Fidler,B (2002) Wheelen and Hunger (2012) ประกอบด้วย 1)การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก 2)การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และ 3)การกำหนดกลยุทธ์ ทำให้ได้กลยุทธ์และวิธีปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและมีวิธีปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมช่วยให้เห็นแนวทางการพัฒนากิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาอย่างชัดเจน ดังที่ Gareth & Jennifer (2016) ได้นำเสนอว่า การบริหารสโมสรลูกเสือ จึงควรดำเนินการเป็นไปในทิศทางเดียวกันและเกิดระบบในการบริหารงานซึ่งการบริหารงานเชิงกลยุทธ์ถือเป็นเครื่องมือในการจัดการที่มีระเบียบแบบแผน ทิศทางที่ชัดเจน ช่วยให้เกิดการตัดสินใจในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ เป็นแผนงานหลักที่แสดงภาระงาน แนวโน้มของความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์การ และยังเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินใจในการดำเนินการ และใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในเกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์การนั้นๆ ด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สติรพร เขาวนชัยและฉลอง ชาตรุประชีวิน(2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารสโมสรลูกเสือจังหวัด ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การบริหารสโมสรลูกเสือจังหวัด ประกอบด้วย 4 ประเด็นกลยุทธ์ แบ่งออกเป็น 12 กลยุทธ์ 39 กลวิธี และ 46 ตัวชี้วัด ได้แก่ ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 มุ่งพัฒนาระบบการบริหารสโมสรลูกเสือ ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ 22 กลวิธี และ 25 ตัวชี้วัด ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมให้สมาชิกสโมสรลูกเสือสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ 8 กลวิธี 10 ตัวชี้วัด ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 สร้างการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางลูกเสือของสโมสรลูกเสือ ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ 4 กลวิธี 5 ตัวชี้วัด ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมพัฒนาความเป็นพลเมืองของลูกเสือและบุคลากรทางการลูกเสือ ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ 5 กลวิธี 6 ตัวชี้วัดและสอดคล้องกับงานวิจัยของมนรัตน์ แก้วเกิด และปิยพงษ์ สุเมตติกุล(2558) ได้วิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานลูกเสือของโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัยผลการวิจัยพบว่ากลยุทธ์การบริหารงานลูกเสือของโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย ประกอบด้วยกลยุทธ์หลัก 4 กลยุทธ์ กลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนาระบบบริหารงานลูกเสือกลยุทธ์หลักที่ 2 พัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรมตามกฎและคำปฏิญาณของลูกเสือกลยุทธ์หลักที่ 3 ส่งเสริมการเข้าร่วมและการจัดมวกิจกรรมลูกเสือและกลยุทธ์หลักที่ 4 พัฒนาผู้กำกับลูกเสือสู่ความเป็นมืออาชีพ

6.2.2 ผลการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ของกลยุทธ์การบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่ามีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้ศึกษาและเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพทำให้ได้ข้อสังเกตที่สอดคล้องกับสภาพจริงและนำมากำหนดกลยุทธ์การพัฒนาได้ตามสภาพบริบทการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2557) และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2560) ได้นำเสนอว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ช่วยในการสร้างศักยภาพการแข่งขัน เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงจากสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์การ ส่งผลให้องค์การมีการพัฒนาที่ยั่งยืนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้ ทั้งนี้ยังสามารถเป็นแบบอย่างในวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศอีกด้วยช่วยในการสร้างศักยภาพการแข่งขัน เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงจากสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์การ ส่งผลให้องค์การมีการพัฒนาที่ยั่งยืนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้ ทั้งนี้ยังสามารถเป็นแบบอย่างในวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศอีกด้วยสอดคล้องกับงานวิจัยของ สติรพร เขาวนชัย และฉลอง ชาตรุประชีวิน (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารสโมสรลูกเสือจังหวัด ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของ

กลยุทธ์การบริหารสโมสรรลูกเสือจังหวัด พบว่า ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติวัฒน์ ธนพัฒน์โยธิน (2564) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นสำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผลการวิจัยพบว่า ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก

7. องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากกลยุทธ์การบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากงานวิจัย

จากภาพที่ 1 ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ไม่ได้มีขอบข่ายเพียงแต่เรื่อง

ของการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาเท่านั้น การที่กำหนดกลยุทธ์การบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและส่งผลให้เกิดประสิทธิผลนั้น ต้องมีแนวคิดการกำหนดกลยุทธ์และบริบทสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ร่วมด้วย จึงจะสามารถกำหนดกลยุทธ์การบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมลูกเสืออย่างยั่งยืนต่อไป

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่า ด้านผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.33$) และเมื่อนำมาจัดลำดับความต้องการจำเป็นปรากฏว่ามีความต้องการจำเป็นอยู่อันดับ 1 ($PNI_{\text{modified}} = 0.387$) แสดงให้เห็นว่า การบริหารกิจกรรมลูกเสือด้านผู้บริหารมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาด้วยวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่จะเป็นตัวกำหนดและขับเคลื่อนกิจการลูกเสือไปอย่างมีประสิทธิภาพดังนั้น ผู้บริหารในระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีการกำหนดนโยบายและขับเคลื่อนการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำนโยบายการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษามาปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่องให้เห็นเป็นรูปธรรมมีการมอบหมายงานตามโครงสร้างการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา และส่งเสริม สนับสนุน นิเทศและติดตามอย่างต่อเนื่องโดยทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศติดตาม

8.2.2 ครูและบุคลากรในสถานศึกษา ปฏิบัติตามกลยุทธ์การบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา บูรณาการกับการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษา และรับฟังข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะจากทุกฝ่ายโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากผู้เรียน

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่า ด้านผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และเมื่อนำมาจัดลำดับความต้องการจำเป็นปรากฏว่ามีความต้องการจำเป็นอยู่อันดับ 1 ($PNI_{\text{modified}} = 0.387$) ควรมีการวิจัยในครั้งต่อไปในเชิงลึกเพื่อการพัฒนาการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านดังกล่าวในลักษณะการวิจัยและพัฒนา เช่น รูปแบบการพัฒนา หรือการพัฒนาระบบ

9. บรรณานุกรม

- กิตติวัฒน์ ธนพัฒน์โยธิน. (2564). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นสำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- คงศักดิ์ เจริญรักษ์ และคณะ. (2548). การลูกเสือไทยพัฒนาการในยุค 2546-2548. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์. (2552). การบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อโลกใบเล็ก. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- มนรัตน์ แก้วเกิด และปิยพงษ์ สุเมตติกุล.(2558). กลยุทธ์การบริหารงานลูกเสือของโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย. OJED. 10(3). 220-234.
- สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2560). เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติเพื่อองค์กรที่เป็นเลิศ. กรุงเทพฯ : อินโนกราฟฟิกส์.
- สถิพร ชาววันชัยและฉลอง ชาตธูประชีวิน. (2561). กลยุทธ์การบริหารสโมสรลูกเสือจังหวัด. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. 12(2). 581-595.
- สรรพลสิทธิ์ ศรีระวรรณ. (2562). การพัฒนาแนวทางการบริหารการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สัญญา โต๊ะหนู. (2559). การศึกษาความสัมพันธ์ของกิจกรรมลูกเสือกับการเป็นพลเมืองดี ในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา สังกัดเมืองพัทยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สาคร สุขศรีวงศ์. (2559). การจัดการ: จากมุมมองนักบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักการลูกเสือยุวกาชาด และกิจการนักเรียน. (2554). สารานุกรมลูกเสือ 100 ปี ลูกเสือไทยเล่มที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2551). เกณฑ์การประเมินคุณภาพงานลูกเสือในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.
- สำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือก โรงเรียนต้นแบบลูกเสือ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

- สายฟ้า หาสีสุข. (2563). **การพัฒนาแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4.** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สาวิตรี ลามพัฒน์. (2559). **การพัฒนาแนวทางการบริหารการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25.** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. (2551). **คู่มือประกอบการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ขั้นความรู้เบื้องต้น.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2557). **PMQA เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ พ.ศ. 2558.** กรุงเทพฯ : วิชั่นพริ้นท์แอนด์มีเดีย.
- สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ. (2551). **พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ.2551.** กรุงเทพฯ : สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ.
- สุธรรมธรรม ทศนานนท์. (2558). **หลักการ ทฤษฎีและนวัตกรรมการบริหารการศึกษา.** มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุรพงษ์ สุวรรณ. (2554). **การจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- Fidler Brian. (2002). **Strategic Management for School Development.** London : Chapman Publishing.
- Gareth, R. J., & Jennifer, M. G. (2016). **Contemporary Management.** 9th ed. New York : McGrawHill Education.
- Koontz, H., & Wehrich, H. (1990). **Essentials of Management.** New York : McGraw-Hill.
- Wheelen, T. L., & Hunger, J. D. (2012). **Strategic Management and Business Policy.** Toward Global Sustainability: Pearson Prentice Hall.

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน
หลักเกณฑ์และวิธีการส่งต้นฉบับเพื่อพิมพ์เผยแพร่
วารสารการบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด

1. ลักษณะของวารสาร

วารสารการบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาเขตร้อยเอ็ด เป็นวารสารเผยแพร่บทความวิชาการ บทความวิจัย บทความปริทัศน์ และบทความรายงานการวิจัยทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหาสารคามและบุคลากรจากหน่วยงานภายนอกโดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้

บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารนี้ต้องไม่เคยเผยแพร่ในวารสารรายงาน หรือสิ่งพิมพ์อื่นใดมาก่อน เนื้อหาบทความหรือข้อคิดเห็นที่พิมพ์ในวารสารเป็นความคิดเห็นของผู้เขียนเท่านั้น กองบรรณาธิการ ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยต้นฉบับจะได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิก่อนการตีพิมพ์

2. การเตรียมต้นฉบับ

ต้นฉบับจะเขียนเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษก็ได้ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียน ต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และต้องมีบทคัดย่อภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

ต้นฉบับต้องพิมพ์บนกระดาษขาวขนาด A4 พิมพ์หน้าเดียวใส่เลขกำกับหน้าทุกหน้าพิมพ์ด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรม Microsoft Word ใช้แบบอักษร (Font) TH Sarabun ขนาด 16

ถ้ามีภาพประกอบควรเป็นภาพถ่ายขาว – ดำ ที่ชัดเจน

ถ้าเป็นภาพวาดลายเส้นให้วาดบนกระดาษขาวโดยใช้หมึกดำให้สะอาดและลายเส้นคมชัด ความยาวของเนื้อเรื่องภาพประกอบ ตาราง และบทคัดย่อภาษาไทย และภาษาอังกฤษรวมเอกสารอ้างอิงไม่ควรเกิน 12-15 หน้า

ส่งต้นฉบับมายังกองบรรณาธิการวารสารวารสารการบริหารการศึกษา มจร. วิทยาเขตร้อยเอ็ด มาที่ Email : JournalMBU101@gmail.com หรือส่งเข้าระบบออนไลน์ <http://ojs.mbu.ac.th/index.php/RJGE>

3. รายละเอียดขนาดตัวอักษรและรูปแบบการพิมพ์

ส่วนประกอบของบทความ	รูปแบบการพิมพ์	ขนาดตัวอักษร	ลักษณะตัวอักษร
ชื่อบทความ	กลาง หน้ากระดาษ	18	ตัวหนา
ชื่อผู้แต่ง	ชิดขวา	16	ตัวธรรมดา
บทคัดย่อ -ภาษาไทย -ภาษาอังกฤษ	กลาง หน้ากระดาษ	18	หัวข้อตัวหนา เนื้อหาตัวปกติ
หัวข้อแบ่งตอน	ชิดซ้าย	18	ตัวหนา
หัวข้อย่อย	ใช้หมายเลข	16	ตัวปกติ

เนื้อหาบทความ	-	16	ตัวปกติ
การเน้นความในบทความ	-	16	ตัวปกติ
ข้อความในตาราง	-	16	ตัวปกติ
บรรณานุกรม	ขีดซ้าย	16	ตัวหนา
ภาพประกอบ / คำอธิบายใต้ภาพ	กลาง หน้ากระดาษ	16	ปกติ

ตัวอักษร TH Sarabun ขนาด 16 เว้นขอบด้านบน /ขอบด้านซ้าย 1.5 นิ้ว เว้นขอบด้านล่าง /ขอบด้านขวา 1 นิ้ว

4. ชื่อผู้เขียน

ระบุชื่อ – นามสกุลจริง (ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ) โดยวางไว้ทางขวามือใต้ชื่อของบทความ
ระบุ สาขาวิชา/ภาควิชา คณะ สถาบัน และ e-mail ตามลำดับ (ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)

5. บทคัดย่อ

บทความภาษาไทยต้องมีบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษโดยใช้บทคัดย่อภาษาอังกฤษก่อนบทคัดย่อภาษาไทย และจำนวนคำ 300-500 คำ

บทความภาษาอังกฤษต้องมีบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยใช้บทคัดย่อภาษาไทยก่อนบทคัดย่อภาษาอังกฤษ และจำนวนคำไม่เกิน 300-500 คำ

ท้ายบทคัดย่อให้ผู้เขียนกำหนดคำสำคัญ (Keywords) สำหรับคำดัชนีเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 3-5 คำ

6. เกณฑ์การพิจารณาบทความ

1. กองบรรณาธิการวารสารพิจารณาคัดเลือกคุณภาพบทความ และ/หรือปรับแก้ตามความเหมาะสมก่อนส่งผู้ทรงคุณวุฒิ

2. ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 2 คนเป็นผู้พิจารณาเนื้อหาสาระ ตรวจสอบความถูกต้อง และคุณภาพทางวิชาการของบทความและเห็นชอบให้ตีพิมพ์ทั้ง 2 คน กรณีผู้ทรงคุณวุฒิเห็นชอบ 1 ใน 2 คนทางกองบรรณาธิการวารสารฯ จะแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติมอีก จำนวน 1 คน (และในส่วนของผู้ทรงคุณวุฒิที่แต่งตั้งเพิ่มขึ้นผู้เขียนบทความต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าตอบแทนผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 1,000 บาท) และบทความที่จะได้รับการตีพิมพ์จะต้องผ่านความเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ใน 3 คน กรณีเมื่อเสนอบทความต่อผู้ทรงคุณวุฒิแล้วไม่ว่าผลจะเป็นอย่างไร ผู้เขียนบทความประสงค์จะไม่ตีพิมพ์ในวารสาร ผู้เขียนบทความจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าตอบแทนของผู้ทรงคุณวุฒิ ท่านละ 1,000 บาท

3. กองบรรณาธิการวารสารจะไม่คืนต้นฉบับให้กับเจ้าของบทความในทุกกรณี

7. ประเภทของบทความที่รับพิจารณา

บทความวิชาการ บทความวิชาการวิจัย บทความปริทัศน์ และหรือบทวิจารณ์หนังสือ

8. หลักการอ้างอิง

ให้ใช้ “ระบบฝังใน” และตัวเลขให้ใช้ “ตัวเลขอารบิก” ที่เป็นสากล

9. เขียนตามแบบที่กำหนดไว้

9.1 บทความวิชาการ

แบบการเขียน “บทความวิชาการ” เพื่อลงพิมพ์ในวารสาร
วารสารการบริหารการศึกษา มจร. วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย).....

ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ).....

ชื่อ – สกุล ผู้แต่ง (ภาษาไทย) 1

ชื่อ – สกุล ผู้แต่ง (ภาษาอังกฤษ) 1

ต้นสังกัด/หน่วยงาน¹

ภาษาอังกฤษ (ต้นสังกัด/หน่วยงาน)¹

Email :

บทคัดย่อ

.....
.....(บอกวิธีวิจัย).....ผลการวิจัยพบว่า.....
.....

คำสำคัญ :;;; (3 – 5 คำ)

ABSTRACT

.....
.....
.....

Keywords :;;;(3 – 5 คำ)

1. บทนำ

(พิมพ์รายละเอียด).....

.....
.....
.....

2. เนื้อหา : ในส่วนนี้ การอ้างอิงในเนื้อเรื่องให้ใช้แบบนาม-ปี (Name-Year) ระบุชื่อ-นามสกุล ผู้แต่งปีที่พิมพ์เอกสารและหน้าไว้ข้างหน้าหรือข้างหลังข้อความนั้นก็ได้ เช่น กุลธิดา ท้วมสุข (2548 : 16) กุลธิดา ท้วมสุข (2548) หรือ (กุลธิดา ท้วมสุข, 2548) (กุลธิดา ท้วมสุข, 2548 : 16))

- 2.1.
 2.2.
 2.3.
 ฯลฯ

3. สรุป

(พิมพ์รายละเอียด).....

4. บรรณานุกรม

.....
(เฉพาะที่มีอ้างอิงในบทความวิชาการเท่านั้น)

9.2 บทความวิจัย

แบบการเขียน “บทความวิจัย” เพื่อลงพิมพ์ในวารสาร
 วารสารการบริหารการศึกษา มมร. วิทยาเขตร้อยเอ็ด

เรื่อง (ภาษาไทย).....
 ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ).....

ชื่อ – สกุล ผู้แต่ง (ภาษาไทย) 1
 ชื่อ – สกุล ผู้แต่ง (ภาษาอังกฤษ) 1
 ตันสังกัด/หน่วยงาน 1
 ภาษาอังกฤษ (ตันสังกัด/หน่วยงาน) 1
 Email :

บทคัดย่อ

.....
(บอกวิธีวิจัย).....ผลการวิจัยพบว่า.....

คำสำคัญ :;;; (3 – 5 คำ)

ABSTRACT

.....

Keywords :;;; (3 – 5 คำ)

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

.....

(ความยาวประมาณ 2/3หน้ากระดาษ A4)

2. โจทย์วิจัย(ถ้ามี)

2.1
 2.2

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.1 เพื่อ
 3.2 เพื่อ.....

4. สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี)

4.1
 4.2

5. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

5.1
 5.2

6. วิธีดำเนินการวิจัย

.....
(ความยาวประมาณ 1/2
 หน้ากระดาษ A4)

7. ผลการวิจัย

.....
 มีตาราง/รูปภาพ/แผนภูมิประกอบ ถ้าวิจัยเชิงคุณภาพให้ใส่รูปภาพ 1-2 รูป (ความยาวประมาณ 2-3
 หน้ากระดาษ A4)

8. อภิปรายผลการวิจัย

.....(ความยาวประมาณ 1/3 หน้ากระดาษ A4)

9. องค์ความรู้ใหม่ (ถ้ามี)

10. ข้อเสนอแนะ

11. บรรณานุกรม

.....(เฉพาะที่มีอ้างอิงในบทความวิจัยเท่านั้น)

การอ้างอิงและการเขียนเอกสารอ้างอิงส่วนท้ายเล่ม

การระบุแหล่งที่มาของข้อมูล 1) ในเนื้อเรื่องให้ใช้วิธีการอ้างอิงในส่วนเนื้อเรื่องแบบนามปี (author-date in text citation) โดยระบุ ชื่อผู้แต่งและปีพิมพ์ของเอกสารไว้ข้างหน้าหรือข้างหลังข้อความที่ต้องการอ้างอิง เพื่อบอกแหล่งที่มาของข้อความนั้น และระบุเลขหน้าเอกสารอ้างอิงในกรณียกข้อความมาทั้งหมด 2) การอ้างอิงส่วนท้ายเล่ม โดยรวบรวมรายการเอกสารทั้งหมดที่ผู้เขียนได้ใช้อ้างอิงในการเขียนผลงานนั้นๆ จัดเรียงรายการตามลำดับอักษรชื่อผู้แต่ง ภายใต้หัวข้อ “บรรณานุกรม” สำหรับผลงานวิชาการภาษาไทย หรือ “Reference” สำหรับผลงานวิชาการภาษาอังกฤษ โดยใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบ APA (American Psychological Association) ดังปรากฏในตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างเบื้องต้น

1. หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). **ชื่อหนังสือ**. (ครั้งที่พิมพ์-ถ้ามี). สถานที่พิมพ์ : สำนักพิมพ์.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

2. วารสาร

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. **ชื่อวารสาร**. ระบุเลขของปีที่(ระบุเลขของฉบับที่). ระบุเลขหน้าแรก-หน้าสุดท้ายของบทความเรื่องนั้นๆ.

นัฐยา พิพัฒน์นราธ, นิษฐ์วดี จิรโรจน์ภิญโญ. (2561). การบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร. **วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์**. 5(1). 223-240.

3. วิทยานิพนธ์/รายงานวิจัย

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์. (ระดับปริญญาของวิทยานิพนธ์). ชื่อสถาบันการศึกษา. สถานที่พิมพ์ ตัวอย่างเช่น

รัศมี สีहनัน. (2551). การประเมินสมรรถนะความเป็นครูของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผล. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

4. เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่

ชื่อผู้จัดประชุม. (ปีที่พิมพ์). ชื่อรายงานการประชุม. เมืองที่พิมพ์-ถ้ามี : สำนักพิมพ์-ถ้ามี.

5. สื่ออิเล็กทรอนิกส์/เว็บไซต์

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่เผยแพร่). ชื่อเรื่องที่ปรากฏในเว็บ. สืบค้นเมื่อระบุวันที่เดือนปี. จากชื่อเจ้าของเว็บไซต์ : <http://xxxxxx>

เสาวรัจ รัตนคำฟู.(2563). วิฤตโควิด-19 รัฐต้องเร่งลดช่องว่างดิจิทัล เพื่อความเท่าเทียมในห้องเรียนออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 5 กันยายน 2563. จาก <https://tdri.or.th/2020/04/digital-divide-online-education-inequalities/>

จริยธรรมการตีพิมพ์บทความ
วารสารการบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด
(MBU Roi Et Journal of Global Education Review)
ISSN : 2730-4132 (Online)

วารสารการบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ให้ความสำคัญกับการรักษามาตรฐานด้านจริยธรรมในการตีพิมพ์เผยแพร่บทความ ดังนั้น จึงกำหนดให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตามหลักการและมาตรฐานด้านจริยธรรมในการตีพิมพ์อย่างเคร่งครัด ดังนี้

1. บทบาทหน้าที่ของบรรณาธิการและกองบรรณาธิการในวารสารการบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด

1.1 บรรณาธิการและกองบรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาและตรวจสอบบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารทุกบทความ โดยพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาบทความกับเป้าหมายและขอบเขตของวารสาร รวมถึงตรวจสอบคุณภาพของบทความตามกระบวนการประเมินคุณภาพบทความก่อนการตีพิมพ์

1.2 บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องใช้หลักการในพิจารณาบทความโดยอ้างอิงเหตุผลทางวิชาการเป็นหลัก และต้องไม่มีอคติต่อผู้นิพนธ์บทความและเนื้อหาบทความที่พิจารณาไม่ว่าจะด้วยกรณีใดๆ ทั้งสิ้น

1.3 บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้นิพนธ์บทความหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจประเมินบทความ ไม่ว่าจะเป็ประโยชน์ในเชิงธุรกิจหรือในการนำไปเป็นผลงานทางวิชาการของตนเอง

1.4 บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องไม่ปิดกั้น เปลี่ยนแปลง หรือแทรกแซงข้อมูลที่ใช้แลกเปลี่ยนระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจประเมินบทความและผู้นิพนธ์บทความ

1.5 บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องปฏิบัติตามกระบวนการและขั้นตอนต่างๆ ของวารสารอย่างเคร่งครัด

2. บทบาทหน้าที่ของผู้นิพนธ์บทความในวารสารการบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด

2.1 บทความที่ผู้นิพนธ์ส่งมาเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารต้องเป็นบทความที่ไม่เคยตีพิมพ์หรือเผยแพร่ที่ไหนมาก่อน

2.2 ผู้นิพนธ์บทความต้องทำการอ้างอิงให้ถูกต้องทุกครั้งเมื่อนำผลงานของผู้อื่นมานำเสนอหรืออ้างอิงประกอบในเนื้อหาบทความของตนเอง และต้องไม่คัดลอกผลงานของผู้อื่น

2.3 หากผลงานทางวิชาการของผู้นิพนธ์เกี่ยวข้องกับการใช้สัตว์ ผู้เข้าร่วม หรืออาสาสมัคร หรือผลการวิจัยมีประเด็นที่เปราะบางต่อผู้ให้ข้อมูล ผู้นิพนธ์ควรดำเนินการตามหลักจริยธรรม ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด รวมถึงต้องได้รับความยินยอมก่อนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลหรือแสดงเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น หนังสือรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ หรือในสัตว์ ทดลองประกอบด้วยทุกครั้ง

2.4 ผู้นิพนธ์บทความต้องยินยอมโอนลิขสิทธิ์ให้แก่วารสารการบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด ก่อนการตีพิมพ์ และไม่นำผลงานไปเผยแพร่หรือตีพิมพ์กับแหล่งอื่นๆ หลังจากที่ได้รับการตีพิมพ์กับวารสารการบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด แล้ว

2.5 ชื่อผู้นิพนธ์ที่ปรากฏในบทความต้องเป็นผู้ที่มีส่วนในบทความนั้นๆ จริง

3. บทบาทหน้าที่ของผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความ

3.1 ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้นิพนธ์บทความ การพิจารณาคุณภาพของบทความต้องคำนึงถึงคุณภาพของบทความเป็นหลัก และพิจารณาบทหลักการ และเหตุผลทางวิชาการโดยปราศจากอคติหรือความขัดแย้งส่วนตัว

3.2 ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องตระหนักว่าตนเองเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญ มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาของบทความที่รับประเมินอย่างแท้จริง

3.3 ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องไม่แสวงหาประโยชน์จากบทความที่ตนเองได้ทำการ ประเมิน

3.4 หากผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความได้ตรวจสอบแล้วพบว่าบทความที่รับประเมิน เป็นบทความที่คัดลอกผลงานชิ้นอื่นๆ ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบทันที พร้อมแสดงหลักฐานประกอบที่ชัดเจน

3.5 ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องรักษาระยะเวลาประเมินตามกรอบเวลาประเมินที่ วารสารการบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด กำหนด รวมถึงไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความ ให้ผู้อื่นได้รับ